

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. (ARÚ Praha)
Letenská 4, 118 01 Praha 1
IČO: 67985912

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AV ČR PRAHA

VÝROČNÍ ZPRÁVA

o činnosti a hospodaření za rok 2021

Zpracována:

4. května 2022

Zpracovali:

Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.

Naděžda Pulcová (ekonomická část)

Ředitel ARÚ Praha:

Mgr. Jan Mařík, Ph.D.

Radou ARÚ schválena dne:

6. června 2022

Předseda Rady ARÚ:

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.

Dozorčí radou projednána dne:

6. června 2022

Předseda Dozorčí rady ARÚ:

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA

OBSAH

I. Orgány a struktura ARÚ Praha	3
I.1. Složení orgánů pracoviště	3
I.2. Změny ve složení orgánů	4
I.3. Informace o činnosti orgánů	5
I.4. Informace o změnách zřizovací listiny	7
I.5. Organizační a personální struktura ARÚ Praha	8
II. Hodnocení hlavní činnosti	11
II.1. Obecné vymezení činnosti ARÚ Praha	11
II.2. Grantové projekty	12
II.3. Hlavní výsledky a výstupy činnosti v r. 2021	15
II.4. Publikační činnost ARÚ Praha	20
II.5. Zvané přednášky ARÚ	20
II.6. Vědecká ocenění	21
II.7. Členství v odborných komisích a redakčních radách	21
II.8. Zpracování a šíření vědeckých informací	24
II.9. Památková péče a záchranné archeologické výzkumy	26
II.10. Pedagogická činnost	31
II.11. Organizace konferencí a účast na nich	33
II.12. Mezinárodní projekty a spolupráce	34
II.13. Popularizační činnost	41
III. Finanční informace	47
IV. Předpokládaný vývoj činnosti ARÚ	47
V. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí	48
VI. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	48
VII. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	48
Přílohy	49
1. Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2021	
2. Účetní závěrka za rok 2021	

I. ORGÁNY A STRUKTURA ARÚ PRAHA

I.1. SLOŽENÍ ORGÁNŮ PRACOVISTĚ

Ředitel pracoviště

Ředitelem ARÚ Praha je Mgr. Jan Mařík, Ph.D., který byl jmenován 1. 6. 2017 na pětileté funkční období do 31. května 2022.

Rada ARÚ Praha

Rada ARÚ Praha byla zvolena dne 14. 12. 2016, a to v následujícím složení:

Interní členové:

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc. (předseda)
doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D. (místopředseda)
Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D.
PhDr. Helena Březinová, Ph.D.
Mgr. Jan Mařík, Ph.D.
Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.

Externí členové:

doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D. (JČM Č. Budějovice, JU Č. Budějovice)
doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D. (FF Univerzity Palackého Olomouc)
doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D. (ÚKAR FF UK Praha)

Tajemnice:

Mgr. Kristina Jarošová

Mandát dosavadní **RP** skončil posledním, 44. zasedáním dne 9. 12. 2021.

Nové složení RP (od 14. 12. 2021):

Interní členové:

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc. (předseda)
Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D. (místopředsedkyně)
Mgr. Helena Březinová, Ph.D.
Mgr. Petr Květina, Ph.D.
Mgr. Jan Mařík, Ph.D.
Mgr. David Novák, Ph.D.

Externí členové:

PhDr. Eva Doležalová, Ph.D.
Mgr. Petr Dresler, Ph.D.
Ing. Lenka Kovačiková, Ph.D.

Tajemnice:

Mgr. Kristina Jarošová

Dozorčí rada ARÚ Praha**Členové DR:**

PhDr. Pavel Baran, CSc. (člen AR AV ČR, FLÚ AV ČR, předseda)

Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc. (ARÚ Praha, místopředseda)

doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc. (ARÚB)

PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. (Muzeum Českého ráje v Turnově)

PhDr. Pavel Titz, Ph.D. (NM Praha)

Tajemník:

PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D. (ARÚ Praha)

Nové složení DR (od 16. 11. 2021):

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA (členka AR AV ČR, ÚJČ AV ČR, předsedkyně)

Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc. (ARÚ Praha, místopředseda)

doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc. (ARÚB)

PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. (Muzeum Českého ráje v Turnově)

PhDr. Pavel Titz, Ph.D. (NM Praha)

Tajemník:

PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D. (ARÚ Praha)

I.2. ZMĚNY VE SLOŽENÍ ORGÁNŮ

Nová Rada pracoviště byla zvolena ve třech kolech hlasování na Shromáždění výzkumných pracovníků ve dnech 1. 12. 2021 (první dvě kola), 7. 12. 2021 (třetí kolo hlasování).

Zvolení členové:**Interní členové:**

Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D.

Mgr. Helena Březinová, Ph.D.

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.

Mgr. Petr Květina, Ph.D.

Mgr. Jan Mařík, Ph.D.

Mgr. David Novák, Ph.D.

Externí členové:

PhDr. Eva Doležalová, Ph.D.

Mgr. Petr Dresler, Ph.D.

Ing. Lenka Kovačiková, Ph.D.

Tajemnice:

Mgr. Kristina Jarošová

V průběhu r. 2021 došlo ke změnám ve složení **Dozorčí rady** ARÚ.

Nové složení DR:

Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc. (ARÚ Praha)

doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc. (ARÚB)

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA (členka AR AV ČR, ÚJČ AV ČR)

PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. (Muzeum Českého ráje v Turnově)

PhDr. Pavel Titz, Ph.D. (NM Praha)

Tajemník:

PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D. (ARÚ Praha)

Dne 9. 2. 2021 byl ustanoven Mezinárodní poradní sbor (MPS). V prvním pětiletém období jsou členy MPS:

Prof. Felipe Criado-Boado (Institute of Heritage Sciences - Incipit - of the CSIC)

Prof. Dr. Claus von Carnap-Bornheim (Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie)

Dr. Cynthia Dunning (ICOMOS International Scientific Committee on Archaeological Heritage Management)

Dr. Wolfgang Haak (Max Planck Institut Jena, Department of Archaeogenetics)

Prof. Dr. Jerzy Piekalski (University of Wrocław, Archeologia Department)

I.3. INFORMACE O ČINNOSTI ORGÁNŮ

Z důvodů pandemie covid-19, probíhala část jednání orgánů ARÚ Praha v průběhu r. 2021 buď distanční formou online, nebo v kombinované formě.

Ředitel řídil pracoviště osobně a/nebo prostřednictvím svých zástupců a vedoucích oddělení, sdružených do Kolegia ředitele. **Kolegium ředitele** se v r. 2021 sešlo třikrát (59.–61. zasedání: 28. 1., 25. 5., 20. 10.).

Na zasedáních Kolegia byli vedoucí oddělení a vedoucí týmů informováni např. o tom, že v r. 2021 budou pro EIS i nadále využívány systémy iFIS a Verso, a to až do nového výběrového řízení. Dále byli informováni o přípravách nových směrnic, o přechodu na stravenkový paušál a o povinnosti vyčerpat dovolenou do konce daného roku. Členové Kolegia byli informováni o postupech výpočtu mezd u grantů, o přípravě podkladů a zejména prezentací pro hodnocení ústavů AV ČR (a o výsledcích hodnocení), o termínech podávání návrhů pro financování položek z AV ČR, o ukončení Strategie Evropa a stát v rámci Strategii AV21, o nové fotografické výstavě ve veřejných prostorách ARÚ, o možnosti podání žádosti k Podpoře interních projektů (PIP), o změnách ve správě provozu objektu ve Filipově Huti, o změnách na pozici šéfredaktora Archeologických rozhledů, průběžně o postupující rekonstrukci topení a kotelny, o nutnosti konzultovat veškeré veřejné zakázky s ekonomickým oddělením (a právníckou firmou), o přehledu registrovaných domén a webových aplikací ARÚ, o nákupech tzv. nákladných přístrojů, o nákupu hardware a software, o budování Národního repozitáře vědeckých dat (EOSC), o prodeji depozitáře v Kvílicích, o akci Archeologické léto (řízené oběma Archeologickými ústavu), o povinnosti konzultace v případě plánovaných projektů s finanční spoluúčástí ARÚ s vedením, o vzniku a prvním (online) zasedání Mezinárodního poradního sboru, o aktuálních proticovidových opatřeních.

Rada ARÚ Praha zasedala v r. 2021 čtyřikrát, a to na svém 42. (29. 3. 2021), 43. (10. 6. 2021), 44. (9. 12. 2021) a 45. (14. 12. 2021) zasedání. Na svých zasedáních Rada projednala např. následující otázky (příp. schválila jejich projednání *per rollam*):

- hlasovala o projektu Lidového muzea Ukrajiny (zprostředkovatel Ambasáda Ukrajiny);
- o projektu Pamiatková prezentácia hospodárskeho dvorca z 9. storočia v Kopčanoch. Výskum, dokumentácia a návrh obnovy (Visegrádský fond);
- o MoU s Universitat Pompeu Fabra, Barcelona a MoU s Cosine Remote Sensing B.V.;
- o smlouvě k výzkumné infrastruktuře E-RIHS.Cz;
- o návrzích projektů Praemium Academiae;
- o rozpočtu ARÚ za r. 2020, plánu na r. 2021 a střednědobém výhledu (ovlivněno pandemií covid-19);
- schválila plán na r. 2021 a střednědobý výhled na r. 2022 a 2023;
- projednala rekonstrukci tepelné soustavy;
- projednala návrhy přihlášek do GA ČR, IPERION HS a Regionální spolupráce AV ČR a krajů;
- projednala problémy s EIS;
- projednala ustanovení Mezinárodního poradního sboru (MPS);
- projednala webové stránky ARÚ;
- schválila žádost GWZO o Letter of intent;
- schválila předběžný souhlas se zapojením do projektu Chanse;
- schválila znění smlouvy o spolupráci s University of Cassino;
- schválila návrh projektu v rámci Mobility Plus 2021;
- projednala a schválila Výroční zprávu za r. 2020;
- projednala a schválila účetní závěrku za r. 2020;
- projednala prodej depozitáře v Kvílicích;
- projednala výběrová řízení na terénní výzkumy (např. Církvice);
- projednala úspěšnou akci Archeologické léto a výstavu ve Slaném (13 km objevů);
- projednala průběh mezinárodního hodnocení ARÚ a schválila výsledky Hodnocení ARÚ 2015–2019;
- projednala a schválila úpravu Organizačního řádu ARÚ;
- projednala a schválila úpravu Pracovního řádu ARÚ;
- projednala a schválila úpravu skartačních znaků ve Spisovém plánu ARÚ;
- projednala a schválila úpravu Formulářů návrhu projektů pro RP;
- projednala a schválila návrh smlouvy o spolupráci s Univerzitou ve Varšavě;
- projednala návrh žádosti o výzkumnou licenci v Ománu;
- projednala a schválila návrhy aktivit do Strategie AV21;
- projednala a schválila podklady pro jednání s vedením AV ČR o výsledcích mezinárodního hodnocení ústavů a o finančních požadavcích na RVO na dalších pět let;
- projednala a shrnula působení RP 2017–2021;
- projednala rozpočet na r. 2022, kde vyslovila nesouhlasné stanovisko se způsobem, jakým byly promítnuty výsledky hodnocení ARÚ do jeho financování a nesouhlasila s kritérii, jaká byla použita k rozdělení finančních prostředků v rámci financování III. vědní oblasti;
- projednala a schválila doplnění textu do čl. 6 Volebního řádu ARÚ;
- projednala veřejnou diskusi kolem aktuálního dění kolem projektu NKP Závist – zpřítomnění;
- v novém složení ke konci roku provedla tajnou volbu předsedy a místopředsedy RP;
- v novém složení se ke konci roku dohodla na sdílení dokumentů týkajících se RP na Google Drive.

Dozorčí rada ARÚ Praha (DR) se v roce 2021 sešla na dvou zasedáních, a to 8. 3. (29. zasedání) a 7. 6. (30. zasedání). V obou termínech jednala vzhledem k epidemiologické situaci distančně. K relevantním bodům jednání byl vždy přizván ředitel pracoviště, případně jím pověřený zástupce.

Dozorčí rada:

- schválila zprávu o činnosti DR ARÚ za rok 2020;
- projednala návrh rozpočtu na rok 2021;
- projednala návrh rozpočtu ARÚ na rok 2021;
- projednala výroční zprávu o činnosti a hospodaření ARÚ za rok 2020, včetně účetní uzávěrky, a seznámila se s výrokem auditora;
- vyslovila souhlas s kupní smlouvou na odprodej bývalého depozitárního objektu v Kvílicích, okr. Kladno;
- *per rollam* udělila předchozí souhlas k záměru rekonstrukce archivu ARÚ;
- *per rollam* udělila předchozí souhlas k uzavření dodatku č. 3 ke smlouvě o nájmu nebytových prostor pronajímaných Archeologickým ústavem Ústavu pro jazyk český;
- určila auditora pro provedení ověření účetní uzávěrky ARÚ za rok 2021 (Ing. Hlaváčková, fa ACONTIP);
- ohodnotila manažerské schopnosti ředitele ARÚ za rok 2020;
- byla seznámena s dalšími okolnostmi týkajícími se chodu ústavu (výsledky hodnocení ústavu za léta 2015–2019, výpověď smlouvy o dodávce a implementaci ekonomického informačního seznamu od firmy Magion).

Během roku byli předseda i členové DR průběžně v kontaktu s tajemníkem DR a ředitelem pracoviště; podle potřeby spolu konzultovali úkony, procedury a materiály spadající do kompetence DR.

Shromáždění vědeckých pracovníků (SVP) se v roce 2021 sešlo třikrát (on-line formou a kombinovanou formou), a to 11. 1., 1. 12. a 7. 12. 2021. Během SVP:

- byli představeni kandidáti do Akademické rady a Vědecké rady AV ČR, dále byla schválena hlasovací procedura (včetně členů volební komise) pro členy SVP;
- byla představena a schválena hlasovací procedura (včetně členů volební komise) do Rady pracoviště ARÚ;
- proběhla volba členů nové RP.

V r. 2021 vznikl ustanovením ze dne 9. 2. **Mezinárodní poradní sbor (MPS)**. MPS bude fungovat jako důležitý poradní orgán pro vedení ARÚ.

MPS se sešel on-line formou jednou, a to 1. 9. 2021.

Během prvního setkání:

- se představili všichni členové MPS a vedení ARÚ;
- členové byli seznámeni s úlohou MPS a dohodli se na systému pravidelných schůzek;
- ředitel ARÚ seznámil členy MPS s fungováním ARÚ a s výsledky mezinárodního hodnocení 2015–2019.

I.4. INFORMACE O ZMĚNÁCH ZŘIZOVACÍ LISTINY

Zřizovací listina ARÚ Praha byla vydána Akademií věd ČR 28. června 2006 s platností od 1. ledna 2007. Od vydání zřizovací listiny se její znění nezměnilo. Zřizovací listina je zveřejněna v Rejstříku veřejných výzkumných institucí na <http://rvvi.msm.cz/>.

I.5. ORGANIZAČNÍ A PERSONÁLNÍ STRUKTURA ARÚ PRAHA

Organizační struktura

Zástupci ředitele ARÚ Praha jsou:

- doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D., zástupce ředitele pro vědu;
- Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D., zástupce ředitele pro vnější vztahy.

Asistentka ředitele: Mgr. Kristina Jarošová

ARÚ Praha je strukturován do pěti vědeckých oddělení, celků s funkcí odbornou (koordinace výzkumu), pedagogickou (školení doktorandů, vysokoškolské působení pracovníků), organizační (provoz oddělení, evidence výzkumů a nálezů). Těmito odděleními jsou:

Oddělení archeologie pravěku OAP (vč. základny v Kutné Hoře; vedoucí doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D.)

Oddělení archeologie pravěku se jako celek detailně zaměřuje na takovou etapu minulosti, jejíž poznání je zcela závislé na získání a správné interpretaci archeologických pramenů, protože písemné prameny buď vůbec nejsou k dispozici (prehistorie), anebo jen ve velmi omezené míře (protohistorie). Struktura oddělení je nastavena tak, že s výjimkou paleolitu a mezolitu je pro každou základní chronologickou etapu prehistorie (neolit, eneolit, doba bronzová atd.) k dispozici minimálně jeden specialista.

Součástí oddělení archeologie pravěku je také detašované pracoviště v Kutné Hoře vzešlé z bývalé archeologické terénní expedice na neolitickém sídlišti Bylany, nacházejícím se poblíž. Detašované pracoviště v Kutné Hoře je zodpovědné za provádění archeologické památkové péče v regionu Kutná Hora a Kolín. Kromě standardní tímto směrem orientované činnosti jsou zde testovány nové metodické a metodologické postupy terénního výzkumu.

Oddělení archeologie středověku OAS (vč. základny na Pražském hradě, na Vyšehradě a v Žatci; vedoucí Mgr. Jana Maříková-Kubková, Ph.D.)

Hlavní výzkumné úkoly oddělení archeologie středověku jsou z časového hlediska soustředěné do období raného a vrcholného středověku a období postmedievalního, tedy historických období s největším impaktem na tvorbu národní i lokální kulturní identity. Stejně jako v ostatních obdobích zkoumaných archeologickými metodami, hlavními prameny jsou pozůstatky sídelních struktur a doklady pohřební a hmotné kultury. Volba aktuálně řešených témat vychází z nálezového fondu ARÚ, který spravuje archeologickou dokumentaci několika významných raně středověkých lokalit od počátku jejich výzkumu. Druhým důležitým faktorem pro volbu témat je propojení výsledků archeologického bádání v rámci širšího střeoevropského prostoru.

Oddělení přírodních věd a archeometrie OPA (vč. Laboratoře archeogenetiky a Restaurátorských laboratoří; vedoucí Mgr. Alžběta Frank Danielisová, Ph.D.)

Hlavním výzkumným tématem oddělení přírodních věd a archeometrie je vztah člověka k přírodním zdrojům, proces jejich získávání, přetváření a kulturně-ekonomické důsledky, které z těchto procesů vyplývají pro lidskou společnost v různých obdobích, prostředích a ekonomikách (lovecko-sběračských, zemědělských, pasteveckých atd.). V rámci těchto otázek jsou pro nás klíčová období kulturně ekonomických změn, kdy se mění subsistenční strategie (např. lov a sběr v zemědělství, změny v ekonomických strategiích) nebo se etablovávají nové materiály (např. kamenné suroviny, kovy, sklo). Řešené problémy zahrnují strategie obživy, intra- a interkulturní kontakty, mobilitu artefaktů i živých jedinců a proměny přírodního prostředí. Nedílnou součástí studia jsou technologické postupy, otázky základní i pokročilé produkce a distribuce živin, surovin,

artefaktů, ale i idejí a *know-how*.

Oddělení informačních zdrojů a archeologie krajiny OIZAK (vč. archivu ARÚ, knihovny a Radiouhlíkové laboratoře; vedoucí Mgr. David Novák, Ph.D.)

Aktivity oddělení informačních zdrojů a archeologie krajiny jsou zaměřeny na témata související s krajinou a jejím využitím jako archeologického pramene. Oddělení se zabývá utvářením a funkcemi krajiny v minulosti, sídelní historií v dlouhém časovém a prostorovém měřítku a rozvojem metod získávání informací o minulé krajině a přírodním prostředí. Aktivita daného oddělení jsou specifické tím, že kromě vědecké práce v užším slova smyslu zahrnují i systematickou archeologickou archivaci a tvorbu základního informačního systému české archeologie v oblasti managementu terénních výzkumů a údajů o jejich výsledcích. Tento systém je jako Archeologický informační systém ČR (AIS ČR) zapsán do Cestovní mapy velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace MŠMT a v současné době začíná být obecně sdílenou infrastrukturou užívanou většinou odborných institucí v ČR, i širokou veřejností.

Oddělení terénní archeologie OTA (vedoucí Mgr. Drahomíra Malyková, Ph.D.)

Oddělení se zabývá terénními archeologickými výzkumy v regionech, které jsou dlouhodobě cílem odborného zájmu ARÚ Praha (zejména Slánsko, Mělnicko, východní okraj Prahy a další). Zaměřuje se zejména na metodiku terénních výzkumů, přípravnou fázi těchto výzkumů, jejíž součástí je např. i detektorová prospekce a povrchový průzkum a tvorbou závěrečných nálezových zpráv. Významnou činností oddělení je také zpracovávání „studií archeologických rizik“ pro stavebníky na kterékoliv území v rámci celé České republiky.

V rámci ředitelství ARÚ existuje **Referát památkové péče** (vedoucí Mgr. Jan Mařík, Ph.D.) zajišťující agendu spojenou s ohlašováním stavebních akcí. Technické úkoly a ekonomickou agendu zajišťuje oddělení THS (technicko-hospodářská správa; vedoucí Naděžda Pulcová). Od r. 2007 rovněž v ARÚ působí **tiskový mluvčí** (od 2014 Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.). Podrobnější informace o činnosti oddělení a tiskové zprávy o činnosti ARÚ lze najít na webových stránkách ARÚ Praha (www.arup.cas.cz) a na sociálních sítích.

Profesní skladba

K 31. 12. 2021 zaměstnával ARÚ Praha 139 pracovníků, jejichž celkové kapacity činily 116 pracovních úvazků. Z tohoto počtu bylo 52 vědeckých pracovníků v kategorii V1–V6 (V1 – 0, V2 – 6, V3 – 6, V4 – 7, V5 – 22, V6 – 11), 59 vysokoškolských pracovníků mimo stupně vědeckých pracovníků a 28 administrativních pracovníků, techniků a dalších. Mezi vědeckými pracovníky a vysokoškolsky vzdělanými pracovníky ve výzkumu byli archeologové, přírodovědci (antropologové, archeozoolog, paleobotanikové, geolog aj.). Pět vysokoškolsky vzdělaných pracovníků pracuje v knihovně a bibliografickém úseku, dva jsou specialisté na výpočetní techniku a dva odborníci na technologii zpracování kovů a restaurátorské práce.

Zařazení do kvalifikačních stupňů

V souladu s Kariérním řádem vysokoškolsky vzdělaných pracovníků AV ČR procházejí vědečtí pracovníci ARÚ pravidelnými atestacemi, které sledují jejich zařazení do kvalifikačních stupňů. V roce 2021 bylo atestováno v prvním kole (26. 5. 2021) celkem 10 pracovníků a pracovníc ARÚ a ve druhém kole (8. 11. 2021) celkem 8 pracovníků a pracovníc ARÚ. Jednalo se o pracovníky, jejichž pracovní smlouvy byly uzavřeny na dobu určitou s platností do 1., resp. 2. poloviny roku 2021 nebo byli atestováni na vlastní žádost. V prvním kole Komise doporučila ve dvou případech zvýšení kvalifikačního stupně a v osmi případech ponechání stejného kvalifikačního stupně. Ve druhém kole Komise doporučila ve čtyřech případech zvýšení kvalifikačního stupně a ve čtyřech případech ponechání stejného kvalifikačního stupně.

K zajištění atestací 26. 5. 2021 byly ředitelem ARÚ Praha jmenovány ad hoc následující členové atestační komise:

Komise pracovala ve složení: doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D. (předseda komise), Mgr. Alžběta Frank Danielisová, Ph.D. (tajemnice), PhDr. Helena Březinová, Ph.D., Mgr. David Novák, Ph.D., doc. PhDr. Tomáš Klír, Ph.D., doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., Mgr. Renáta Přichystalová, Ph.D.

K zajištění atestací 8. 11. 2021 byly ředitelem ARÚ Praha jmenovány ad hoc následující členové atestační komise:

Komise pracovala ve složení: doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D. (předseda), PhDr. Helena Březinová, Ph.D. (tajemnice), Mgr. Jana Maříková-Kubková, Ph.D., PhDr. Dagmar Dreslerová, Ph.D., doc. PhDr. Tomáš Klír, Ph.D., Mgr. Petr Dresler, Ph.D., Mgr. Ivana Vostrovská, Ph.D.

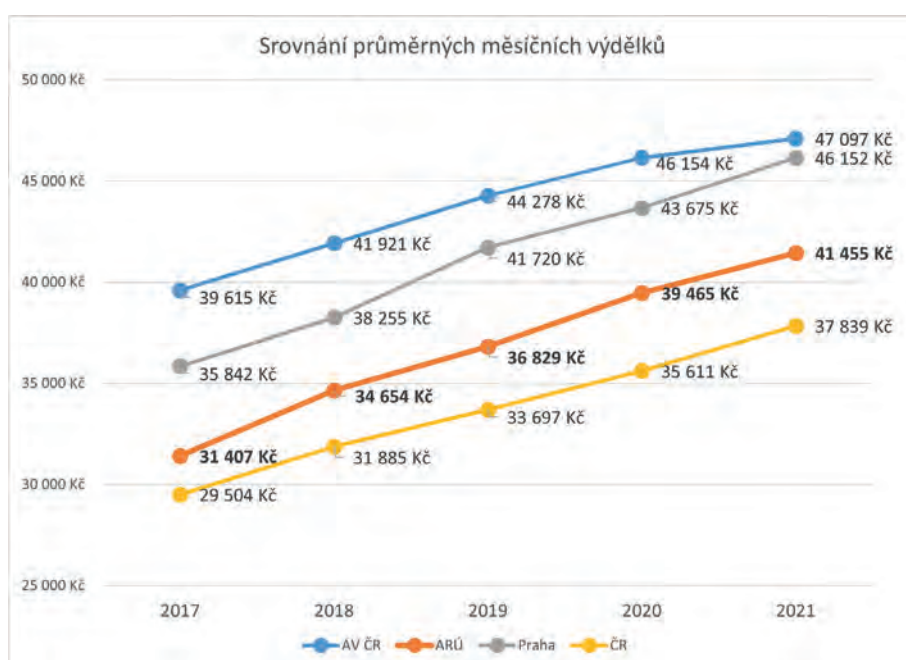
Ke konci roku 2021 byla skladba vysokoškolských a vědeckých pracovníků podle atestačních stupňů následující:

- vysokoškolští pracovníci (mimo stupně atestovaných pracovníků): 52
- odborný pracovník výzkumu a vývoje (stupeň 1): 0
- doktorand (stupeň 2): 6
- postdoktorand (stupeň 3a): 6
- vědecký asistent (stupeň 3b): 7
- vědecký pracovník (stupeň 4): 22
- vedoucí vědecký pracovník (stupeň 5): 11

Vědecké a pedagogické hodnosti (z kategorie V1–V6)

Mezi pracovníky ARÚ (vč. emeritních) bylo v r. 2021 následující rozdělení vědeckých a pedagogických hodností:

- DrSc. (DSc.), CSc., Ph.D., Dr.: 56
- profesor: 6, docent: 4
- Mgr.: 39, PhDr.: 18, RNDr.: 5, Ing.: 6

Obr. 1. Vývoj průměrných měsíčních příjmů všech pracovníků ARÚ (ARÚ, AV ČR podle VZ, ČR, Praha – podle ČSÚ) 2016–2021.

II. HODNOCENÍ HLAVNÍ ČINNOSTI

II.1. OBECNÉ VYMEZENÍ ČINNOSTI ARÚ PRAHA

ARÚ Praha se zaměřuje na výzkum minulosti člověka ve vztahu k celé řadě kulturních, biologických a environmentálních proměnných. ARÚ zasahuje do všech oblastí studia archeologických pramenů u nás i v zahraničí, a to od fáze terénního výzkumu přes studium hmotných pozůstatků například v kontextu archeologických kultur až po zobecňující modely minulých společností.

Tato činnost je prováděna v rámci odborných oddělení, složených z jednotlivců a týmů seskupených k řešení konkrétních projektů. Spektrum činností oddělení a týmů ARÚ vychází z dlouhé tradice, kterou si v dané oblasti základního výzkumu nese a současně odráží i aktuální stav daný společenskou poptávkou a logicky také úspěšností projektových žádostí.

Vedle základního výzkumu směřují aktivity odborných oddělení a týmů ARÚ také do oblasti aplikovaného výzkumu. Jedná se zejména o dlouhodobé zajišťování a rozvíjení oborové infrastruktury, činnosti v oblasti péče o archeologické dědictví a závazky ARÚ vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. ARÚ rovněž spravuje největší oborovou knihovnu v ČR a zpřístupňuje ji odborníkům, studentům i širší veřejnosti.

Významnou činností ARÚ je také komunikace se širší veřejností na úrovni prezentace výsledků vědecké práce či poskytování informací spojených s ochranou archeologického dědictví.

ARÚ průběžně naplňuje i svou roli garanta odborné úrovně oboru, která vyplývá ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (srov. kap. II.8.) a účastní se přípravy dalších legislativních úprav.

ARÚ Praha byl v roce 2013 (30. 1. 2013) začleněn do seznamu znaleckých ústavů podle zákona o znalcích a tlumočnících č. 444/2011 Sb. v oboru školství a kultura v rozsahu znaleckého oprávnění pro oblast archeologie. Jedná se zejména o oblasti: archeologického terénního výzkumu, technického, laboratorního, restaurátorského a vědeckého zpracování a interpretace archeologických nálezů; výzkumu archeologické teorie, metod a metodiky; provádění záchranných archeologických výzkumů.

Cena Jana Rulfa

Cena Jana Rulfa, udělovaná od r. 1999, je unikátní počin, který podporuje studenty a mladé začínající vědecké pracovníky v archeologii, ale i v příbuzných oborech. Soutěže se účastní autoři z ČR a ze zahraničí, své práce mohou přihlásit sami nebo to za ně může udělat jejich domovská instituce. ARÚ Praha tímto způsobem umožňuje mladým začínajícím odborníkům upozornit na své práce, na řešená témata a na nové přístupy k řešení témat. Přihlášené práce jsou hodnoceny ve dvou skupinách: v takzvané hlavní soutěži (publikované práce a doktorské práce) a ve skupině magisterských a bakalářských prací. Díky tomu dostávají studenti na úplném začátku své akademické kariéry první šanci na ocenění. Žádná podobná soutěž pro archeologii a příbuzné obory na území ČR momentálně neexistuje.

Hodnotitelská komise, kterou *ad hoc* svolává ředitel ARÚ Praha, je vždy složena z odborníků s různou specializací, ať už na konkrétní úseky našich dějin nebo na rozmanitá průřezová témata.

*Obr. 2. Foto z předávání
Ceny Jana Rulfa v r. 2021.*

II.2. GRANTOVÉ PROJEKTY

Vědecký výzkum v ARÚ Praha byl v r. 2021 financován především prostřednictvím institucionální podpory výzkumné organizace (AV ČR) a účelových prostředků věnovaných jednotlivým projektům grantovými agenturami. V r. 2021 bylo v ARÚ řešeno 25 účelově financovaných projektů, podporovaných tuzemskými grantovými agenturami a institucemi: GA ČR (8), TA ČR (3), Akademie věd AV ČR (7), tři projekty podpořené Ministerstvem kultury (MK) či čtyři projekty podpořené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Dalších osm mezinárodních projektů bylo podporováno z evropských či jiných zahraničních zdrojů.

V roce 2021 byl ARÚ a jeho vědečtí pracovníci příjemcem/řešitelem nebo spolupříjemcem/spoluřešitelem těchto 25 tuzemských a 8 zahraničních projektů:

Poskytovatel – Ministerstvo kultury (MK)

Archeologie z nebe / Archaeology from the Air. DG18P02OVV058, ÚAPP Brno, ARÚ Praha spoluřešitel – M. Gojda, 2018-2022.

Možnosti radiouhlíkového datování historických malt / Possibilities of radiocarbon dating of historical mortars. DG20P02OVV028, ÚTAM, ARÚ Praha spoluřešitel – J. Maříková-Kubková, 2020-2022.

Technologie ošetření a identifikace degradačních procesů keramických nálezů z hradčanských paláců – Metody restaurování a konzervování pórovité i slinuté keramiky a porcelánu. DG18P02OVV028, MK NAKI II, ARÚ Praha spoluřešitel – G. Blažková, 2018-2022.

Poskytovatel – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)

Archeologický informační systém – druhá generace (AIS-2). CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_013/0001439, M. Kuna, 2017-2021.

Archeologický informační systém České republiky / Archaeological Information System of the Czech Republic. LM2018134, D. Novák, 2020-2022.

Doktorandská škola archeologie: nové metody, technologie a výzkum historického dědictví (DONOTE). CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_018/0002686, ARÚ Praha spoluřešitel – L. Jiráň, 2017-2022.

RAMSES – Výzkum ultra stopových izotopů a jejich využití v sociálních a environmentálních vědách urychlovačovou hmotnostní spektrometrií – Ultra-trace research in social and environmental studies using accelerator mass spectrometry. CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_019/0000728, UJF AVČR, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Dreslerová, 2018-2023.

Poskytovatel – Grantová agentura České Republiky (GA ČR)

Epidemie a hladomor v životě obyvatel středověké Kutné Hory z pohledu bioarcheologie – Epidemics and famine in the life of inhabitants of medieval Kutná Hora: a bioarchaeological perspective. 21-09637S, H. Brzobohatá, 2021-2023.

Genomické adaptace a molekulární ekologie potravně produkčních systémů / Genomic Adaptations and Molecular Ecology of Food Production Systems. 19-09352S-P505, V. Černý, 2019-2021.

Lifestyle as an unintentional identity in the Neolithic. 19-16304S, P. Květina, 2019-2021.

Mramor jako surovina šperků v neolitu střední Evropy / Marble as a raw material in the Neolithic jewels of Central Europe. 19-04121S, P. Burgert, 2019-2021.

Na okraji neolitizace: strategie prvních zemědělců na jihu Čech / At the fringe of the neolithization: strategies of the first farmers of South Bohemia. 21-16614S, V. Vondrovský, 2021-2023.

Prehistorické a historické sklo z České republiky. Kontinuita dialogu archeologie a archeometrie – Prehistoric and historical glass in the Czech Republic. The continuity of the dialogue between archaeology and archaeometry. 19-23566S, K. Tomková, 2019-2021.

Sázava – archeologie benediktinského kláštera / Sázava – Archaeology of a Benedictine Monastery. 19-17636S, P. Sommer, 2019-2021.

Textilie z archeologických kontextů na Pražském hradě – památky po českých panovnících, jejich rodinných příslušnících a církevních hodnostářích / Textiles from archaeological contexts at Prague Castle – relics of Czech rulers, their family members and Church dignitaries. 19-00166S, H. Březinová, 2019-2021.

Poskytovatel – Technologická agentura České Republiky (TA ČR)

Archeologické analogy pro verifikaci modelů životnosti kontejneru pro hlubinná úložiště radioaktivního odpadu / Archaeological analogues for verification of lifetime models of canister for radioactive waste deep geological repository. TK01010040, ARÚ Praha spoluřešitel – A. Danielisová, 2018-2022.

Software pro vyhodnocování věku podle pánve v retrospektivní antropologii, archeologii a forenzních vědách. TL03000646, ARÚ Praha spoluřešitel – H. Brzobohatá, E. Zazvonilová, 2020-2022.

Skryto pod povrchem. Archeologické terény Pražského hradu, jejich ochrana a prezentace v moderním světě / Hidden under the surface. Archaeological terrains of Prague Castle, their protection and presentation in the modern world. TL03000603, J. Maříková-Kubková, 2020-2023.

Poskytovatel – Akademie věd České republiky (AV ČR)

Hradisko u Kroměříže – pevnost z doby bronzové. R300022001, R. Šumberová, 2021.

Opatów – klíč k jednotě česko-polského prostoru v 1/2 5. tisíciletí p. Kr. / Opatów – the key to the unity of the Czech-Polish space in the 1/2 5th millennium BC. PAN-20-17, P. Burgert, 2020-2022.

Otakarka. Nová informačně-edukativní expozice k dějinám objektu a čáslavského hradebního pásma, spojená s panoramatickou vyhlídkou a informacemi k dalším historickým lokalitám a turistickým destinacím v regionu. / Otakar's tower. New exposition on the history of the building and the Čáslav fortification zone, combined with a panoramic view and information on other historical localities and tourist destinations in the region. R300022101, F. Velímský, 2021.

Projekt Šakadúd: Alternativní formy kulturní adaptace na středoholocenní vysušování severní Afriky / Shaqadud Project: Alternative forms of cultural adaptation to mid-Holocene desiccation of North Africa. LQ300022002, L. Varadzin, 2020-2024.

The formation of cultural frontiers on the Polish-Czech medieval borderlands example. PAN, J. Sawicki, 2020-2022.

Tvůrci doby bronzové. Akademická prémie / Praemium Academiae, M. Ernée, 2020-2025.

Zpřístupnění archeologického fondu z hradu Košumberka na Chrudimsku, část 6. Sklo. Program regionální spolupráce krajů a ústavů AV ČR. R300021521, J. Frolík, 2021.

Zahraniční poskytovatelé a další spolupráce

Biologická antropologie a archeothanatologie v centrálním Súdánu / Biological Anthropology and Archaeothanatology in central Sudan (ABASC). CNRS, Université Bordeaux, ARÚ Praha spoluřešitel – L. Varadzin, 2020-2024.

COPPEREAST. Copper alloys quality in Eastern Central European late medieval large urban centres (Prague–Wrocław): consumption and production strategies of craftsmen and consumers (COPPEREAST). IPERION HS, 871034, Grand Louvre Accelerator for Elemental Analysis, France, ARÚ Praha spoluřešitel – J. Sawicki, 2021-2022.

Europe Through Textiles: Network for an integrated and interdisciplinary Humanities. COST, CA19131, Uniwersytet Warszawski, Warsaw, Poland, ARÚ Praha spoluřešitel – H. Březinová, M. Bravermanová, 2020-2024.

Integrating Platforms for the European Research Infrastructure ON Heritage Science (IPERION HS). H2020-EU.1.4.1.2. – Integrating and opening existing national and regional research infrastructures of European interest, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2020-2023.

Luxus, Standard and Poverty in town culture in Central Europe. Case of Prague and Wrocław. NCN (Narodowe Centrum Nauki) Polsko, OPUS 18, University of Wrocław, ARÚ Praha spoluřešitel – J. Sawicki, 2020-2024.

PALEoRIDER – Human health and migration in prehistory (PALEoRIDER). ERC Consolidator Grant (CoG), SH6, ERC-2017-COG, řešitel Wolfgang Haak, ARÚ Praha spoluřešitel – M. Ernée, 2018-2022.

Research and Innovation Action (ARIADNEplus). H2020, Research and Innovation Action, H2020-INFRAIA-2018-1-823914, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2019-2022.

Saving European Archaeology from the Digital Dark Age (SEADDA). COST, Archaeology Data Service, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2019-2022.

V r. 2021 bylo úspěšně ukončeno sedm projektů, v nichž pracovníci ARÚ vystupovali jako hlavní řešitelé. Zároveň byly v roce 2021 zahájeny tři nové projekty.

Strategie AV21

V r. 2021 Akademie věd ČR pokračovala v projektu Strategie AV21, jehož podtitul Špičkový výzkum ve veřejném zájmu jej charakterizuje jako snahu o nové efektivní propojování výzkumných témat a výzkumných potenciálů v rámci AV ČR i mimo ni (tedy o propojování s dalšími institucemi zabývajícími se špičkovým výzkumem). Strategie se zaměřuje na témata, která jsou chápána jako společensky vysoce aktuální a výsledky jejich výzkumu společensky velmi potřebné.

ARÚ Praha byl v r. 2021 zapojen do následujících výzkumných programů:

- Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací (za ARÚ P. Sommer)
- Paměť v digitálním věku: Digital Humanities – zpřístupňování, uchovávání a záchrana pramenů v digitálním věku (za ARÚ D. Novák)
- Odolná společnost pro 21. století, potenciály krize a efektivní transformace (za ARÚ J. Hasil)
- Město jako laboratoř změny; stavby, kulturní dědictví a prostředí pro bezpečný a hodnotný život (za ARÚ J. Maříková-Kubková)

Více o programu Strategie AV21:

<http://www.avcr.cz/cs/strategie/vyzkumne-programy/prehled-programu/index.html>

II.3. HLAVNÍ VÝSLEDKY A VÝSTUPY ČINNOSTI V R. 2021

Z nejdůležitějších výsledků činnosti ARÚ Praha v r. 2021 lze uvést:

Chytráček, Miloslav (Hrsg.) 2021. Fürstengrabhügel der Hallstattzeit bei Rovná in Südböhmen. Manifestationen der sozialen Eliten der Eisenzeit im Böhmisches Becken. Monographien des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, Band 152. Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz 2021. ISBN 978-3-88467-329-4/978-80-7581-036-6

Práce přináší výsledky mezinárodního projektu zaměřeného na záchranný výzkum poškozené knížecí mohyly ze starší doby železné. Radiokarbonové datování lidských a zvířecích kostí potvrdilo primární pohřeb s čtyřkolovým vozem. Projekt vycházel z kombinace archeologických i bioarcheologických pramenů.

Blažková, Gabriela – Matějková, K. (eds.) 2021: Europa Postmedievalis. Post-medieval pottery in the spare time. Archaeopress. Oxford. ISBN 9781-1-78969-917-3; ISBN 9781-1-78969-918-0 (e-book)

Práce obsahuje 28 příspěvků, které jsou tematicky rozděleny do čtyř kapitol. Spojujícím článkem jednotlivých příspěvků je zpracování keramických nálezů, které souvisely s trávením volného času v raném novověku až novověku. Konkrétně se jedná o dýmky, keramické nádoby spojené s popíjením čaje a kávy, o zahradní keramiku, která odráží estetické vnímání venkovního prostoru. Z geografického hlediska jsou zastoupeny autoři z devíti zemí, od Portugalska po Rusko a od italské Sardinie po polský Stargard.

Kocher, A. – **Papac, Luca**, ..., **Limburský, Petr**, ... **Langová, Michaela** – **Danielisová, Alžběta**, ... **Dobeš, Miroslav** – **Ernée, Michal**, ... Ten millennia of hepatitis B virus evolution. *Science* 2021, 374(6564), s. 182–188. ISSN 0036-8075. E-ISSN 1095-9203 Dostupné z: doi:10.1126/science.abi5658.

To, jak se viry šířily a měnily v minulosti, má spojitost i s jejich současnými variantami. Nejnověji to dokazuje studie, která vystopovala vývoj viru hepatitidy B z pravěku až po současnost. Naznačuje, že všechny známé současné varianty pocházejí z linie, která trápila už první Američany. Na výzkumu je ale také vidět, jak důležitá je mezioborová spolupráce – a že i archeologie může přispět ke studiu zákeřných nemocí.

Papac, Luca – **Ernée, Michal** – **Dobeš, Miroslav** – **Langová, Michaela**, ... **Kuna, Martin** – **Brzobohatá, Hana**, ... **Daněček, David** – **Danielisová, Alžběta**, ... **Limburský, Petr** – **Malyková, Drahomíra**, ... **Pecinová, Monika**, ... **Šumberová, Radka** – **Švejcar, Ondřej**, ... et al. 2021. Dynamic changes in genomic and social structures in third millennium BCE central Europe. *Sci. Adv.* 7, eabi6941.

Poslední archeogenetické studie dokládají, že významnou roli v šíření kultur i genů v pravěké Evropě hrály migrace obyvatelstva. Teprve na základě posledních regionálně zaměřených studií spojených s detailním vzorkováním menších oblastí začínají vědci lépe rozumět rozsahu, významu a konkrétním důsledkům těchto změn. V nejnovější studii analyzoval mezinárodní tým vědců z ústavů Maxe Plancka pro výzkum historie lidstva (Jena) a evoluční antropologii (Lipsko) společně s kolegy z ARÚ Praha a dalších českých pracovišť genomy 271 jedinců žijících na území dnešních Čech před ca 7000 až 3500 lety.

Danielisová, Alžběta – **Pajdla, P.** – **Bursák, Daniel** – **Strnad, L.** – **Trubač, J.** – **Kmošek, J.** 2021. Claiming the land or protecting the goods? The Duchcov hoard in Bohemia as a proxy for 'Celtic migrations' in Europe in the 4th century BCE. *Journal of Archaeological Science* 127, 105314, ISSN 0305-4403. <https://doi.org/10.1016/j.jas.2020.105314>.

Slavný nález s více než tisíci bronzovými šperky v bronzovém kotli, nalezený v r. 1882 u vesnice Lahošť u Duchcova odhalil vědcům nové informace o migraci v době laténské, která je spojována s historickými Kelty. Duchcovský „poklad“, uložený patrně z rituálních důvodů ve 4. stol. př. Kr. do místního termálního pramene, přinesl díky novým analytickým metodám překvapivé informace o kulturních a socioekonomických vztazích ve střední Evropě.

Další významné práce:

Celkem bylo v r. 2021 pracovníky ARÚ Praha publikováno 120 původních vědeckých prací, z toho 11 monografií a sborníků. Mezi publikovanými pracemi bylo v r. 2021 i 20 článků v impaktovaných časopisech. K vybraným vědeckým publikacím patřily následující tituly (zvýrazněná jména jsou pracovníci ARÚ Praha):

Monografie

- **Frolík, Jan** – Musil, J.: Katalog archeologických nálezů z hradu Košumberka. 4. díl: Kamnové kachle, část třetí. [Catalogue of archaeological finds from Košumberk castle. Part 4: Stove tiles, part three.] Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2021. 320 s. Sbírky Regionálního muzea v Chrudimi, 8/II. ISBN 978-80-7581-030-4
- **Frolík, Jan** – **Dvořáčková Hendrychová, Soňa**: Kostel sv. Václava v Žabonosech. Díl I, Katalog pohřebiště. [Church of St. Wenceslas in Žabonosy. Part I, Catalogue of cemetery.] Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2021. 172 s. Projekt ABG, 4. ISBN 978-80-7581-035-9
- **Hlásek, Daniel**: Pevnosti bronzového věku jižních Čech. [Bronze Age strongholds in South Bohemia.] Písek: Prácheňské muzeum v Písku, 2021. 120 s. ISBN 978-80-86193-74-8
- **Hošek, Jiří** – Košta, J. – Žákovský, P.: Ninth to mid-sixteenth century swords from the Czech Republic in their European context. 2. unveränderte Aufl. – Langenweißbach: Beier & Beran, 2021. 424 s. ISBN 978-3-95741-160-0

- Kloužková, A. – **Svobodová, Ljuba** – Kolářová, M. – Dvořáková, P.: Konzervování-restaurování keramických artefaktů [Výukový text]. [Conservation-restoration of ceramic artefacts [Educational text].] 1. - Praha: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, 2021. 146 s. ISBN 978-80-7592-107-9
- **Mařík, Jan (ed.) – Musílek, Martin (ed.) – Sommer, Petr (ed.):** Svatá Ludmila. Žena na rozhraní věků. [Saint Ludmila. A woman at the boundary of the ages.] Praha: NLN, Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., 2021. 378 s. ISBN 978-80-7422-793-6; ISBN 978-80-7581-032-8
- Royt, J. – **Sommer, Petr** – Stecker, M.: Sázavský klášter. [Sázava Monastery.] 2. vyd. - Praha: Národní památkový ústav, 2021. 99 s. ISBN 978-80-7480-155-6
- **Sawicki, Jakub** – Cymbalak, T. – Havrda, J. – **Levá, Kateřina** – **Ottenwelter, Estelle** – Podliska, J.: Dress accessories from Prague, c. 1200 – c. 1800. Catalogue of finds. Prague: Institute of Archaeology of the Czech Academy of Sciences: Wrocław: Yellow Point Publications, 2021. 342 s. ISBN 978-80-7581-033-5; ISBN 978-83-950094-4-0; ISBN 978-83-956127-2-5
- **Šumberová, Radka – Jiráň, Luboš – Brzobohatá, Hana – Končelová, Markéta – Velímský, Filip:** Pohřebiště Čáslav – U Stínadel a lužická kultura ve středočeském Polabí. [Čáslav – U Stínadel burial ground and Lusatian culture in the Central Bohemian Elbe River Region.] Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., 2021. 440 s. ISBN 978-80-7581-029-8
- **Vondrovský, Václav (ed.)** – Chvojka, O. (ed.) – Bumerl, J. – **Hlásek, Daniel** – Janda, F. – John, J. – **Kapustka, Katarína** – Kovačiková, L. – Novák, J. – Ptáková, M. – Pokorná, K. – Pokorný, P. – Šálková, T. – **Šída, Petr** – Vobejda, L.: Pravěké komunity vnitřní periferie. Vývoj osídlení jižních Čech od 9. do počátku 1. tisíciletí př. Kr. [Prehistoric communities of an inner periphery. The settlement development of South Bohemia from the 9th to the early 1st millennium BC.] České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2021. 246 s. ISBN 978-80-7394-853-5

Články v impaktovaném periodiku

- Beneš, J. – Todoroska, V. – Budilová, K. – Kovárník, J. – Pavelka, J. – Atanasoska, N. – Bumerl, J. – Florenzano, A. – Majerovičová, T. – **Vondrovský, Václav** – Ptáková, M. – Bednář – P., Richtera L. – Kučera, L.: What about Dinner? Chemical and Microresidue Analysis Reveals the Function of Late Neolithic Ceramic Pans. *Molecules*. 2021, 26(11), 3391. E-ISSN 1420-3049
- Brychová, V. – Roffet-Salque, M. – **Pavlů, Ivan** – Kyselka, J. – Kyjaková, P. – Filip, V. – Světlík, Ivo – Evershed, R. P.: Animal exploitation and pottery use during the early LBK phases of the Neolithic site of Bylany (Czech Republic) tracked through lipid residue analysis. *Quaternary International*. 2021, 574(FEB), s. 91–101. ISSN 1040-6182. E-ISSN 1873-4553
- **Černý, Viktor** – Fortes-Lima, C. – Tříška, P.: Demographic history and admixture dynamics in African Sahelian populations. *Human Molecular Genetics*. Roč. 30, R1 (2021), „R29“–„R36“. ISSN 0964-6906. E-ISSN 1460-2083
- **Demján, Peter** – Pavúk, P.: Clustering of calibrated radiocarbon dates: Site-specific chronological sequences identified by dense radiocarbon sampling. *Radiocarbon*. Roč. 63, č. 2 (2021), s. 429–438. ISSN 0033-8222. E-ISSN 1945-5755-4403. E-ISSN 1095-9238
- **Garba, Roman – Demján, Peter – Světlík, Ivo – Dreslerová, Dagmar:** The New Radiocarbon Dataset for Trilith Monuments of Southeastern Arabia. *Radiocarbon*. Roč. 63, č. 2 (2021), s. 461–471. ISSN 0033-8222. E-ISSN 1945-5755
- Hošková, K. – **Pokorná, Adéla** – Neustupa, J. – Pokorný, P.: Inter- and intraspecific variation in grass phytolith shape and size: a geometric morphometrics perspective. *Annals of Botany*. Roč. 127, č. 2 (2021), s. 191–201. ISSN 0305-7364. E-ISSN 1095-8290
- Kaiser, K. – Tolsdorf, J. F. – de Boer, A. M. – Herbig, Ch. – Hieke, F. – Kasprzak, M. – **Kočár, Petr** – Petr, L. – Schubert, M. – Schröder, F. – Fülling, A. – Hemker, Ch.: Colluvial sediments originating from past land-use activities in the Erzgebirge Mountains, Central Europe: occurrence, properties, and historic environmental implications. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 13, č. 12 (2021), č. článku 220. ISSN 1866-9557. E-ISSN 1866-9565
- **Kozáková, Radka** – Bobek, Přemysl – **Dreslerová, Dagmar** – Abraham, V. – **Svobodová-Svitavská, Helena:** The prehistory and early history of the Šumava Mountains (Czech Republic) as seen through anthropogenic pollen indicators and charcoal data. *Holocene*. Roč. 31, č. 1 (2021), s. 145–159. ISSN 0959-6836. E-ISSN 1477-0911

- **Křivánek, Roman**: Comparison of soil erosion risks from public soil maps with the reality from geophysical surveys of archaeological sites in Bohemia. *ArcheoSciences = Archeosciences. Bulletin de liaison du groupe des methodes pluridisciplinaires contribuant a l'archeologie*. Roč. 45, č. 1 (2021), s. 239–243. ISSN 1960-1360. E-ISSN 2104-3728.
- **Kuna, Martin – Křivánek, Roman – Chvojka, O. – Šálková, T.**: A quantitative approach to magnetometer survey data: The case of the Late Bronze Age site of Březnice. *Journal of Archaeological Science*. Roč. 126, February (2021), č. článku 105298. ISSN 0305-4403. E-ISSN 1095-9238
- **Kyselý, René**: Dog size and variability in the Late Eneolithic: Drilled teeth from Corded Ware graves in Bohemia. *International Journal of Osteoarchaeology*. Roč. 31, č. 4 (2021), s. 487–505. ISSN 1047-482X. E-ISSN 1099-1212
- Novák, J. – Kočárová, R. – **Kočár, Petr** – Abraham, V.: Long-term history of woodland under human impact, archaeoanthracological synthesis for lowlands in Czech Republic. *Quaternary International*. 593-594, 20 August (2021), s. 195–203. ISSN 1040-6182. E-ISSN 1873-4553
- Petřík, J. – Adameková, K. – Petr, L. – Jouffroy-Bapicot, I. – **Kočár, Petr** – Kočárová, R. – Goláňová, P. – Guichard, V.: Landscape evolution around the oppidum of Bibracte (Northern Massif Central, France) from the Late Iron Age to the Post-Mediaeval period. *Quaternary International*. (2021). ISSN 1040-6182. E-ISSN 1873-4553
- Rolland, Joëlle – **Venclová, Natalie**: Iron Age glass-working in Moravia, Central Europe: new archaeometric research on raw glass and waste – 3rd-first century BC. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 13, č. 7 (2021), č. článku 124. ISSN 1866-9557. E-ISSN 1866-9565

Velké kolaborace

- Kocher, A. – Papac, L. – Barquera, R. – Key, F. M. – Spyrou, M. A. – Hübler, R. – Rohrlach, A. B. – Aron, F. – Stahl, R. – Wissgott, A. – Bömmel van, F. – Pfefferkorn, M. – Mitnik, A. – Villalba-Mouco, V. – Neumann, G. U. – Rivollat, M. – Loosdrecht van de, M. S. – Majander, K. – Tukhbatova, R. I. – Musralina, L. – Ghalichi, A. – Penske, S. – Sabin, S. – Michel, M. – Gretzinger, J. – Nelson, E. A. – Ferraz, T. – Nägele, K. – Parker, C. – Keller, M. – Guevara, E. K. – Feldman, M. – Eisenmann, S. – Skourtanioti, E. – Giffin, K. – Gneccchi-Ruscione, G. A. – Friederich, S. – Schimmenti, V. – Khartanovich, V. – Karapetian, M. K. – Chaplygin, M. S. – Kufterin, V. V. – Khokhlov, A. A. – Chizhevsky, A. A. – Stashenkov, D. A. – Kochkina, A. F. – Tejedor-Rodríguez, C. – García-Martínez de Lagrán, Í. – Arcusa-Magallón, H. – Garrido-Pena, R. – Royo-Guillén, J. I. – Nováček, J. – Rottier, S. – Kacki, S. – Saintot, S. – Kaverzneva, E. – Belinskiy, A. B. – Velemínský, P. – **Limburský, Petr** – Kostka, M. – Loe, L. – Popescu, E. – Clarke, R. – Lyons, A. – Mortimer, R. – Sajantila, A. – Chinique de Armas, Y. – Hernandez Godoy, S. T. – Hernández-Zaragoza, D. I. – Pearson, J. – Binder, D. – Lefranc, P. – Kantorovich, A. R. – Maslov, V. E. – Lai, L. – Zoledziewska, M. – Beckett, J. F. – **Langová, Michaela – Danielisová, Alžběta** – Ingman, T. – Atiénzar, G. G. – Miguel Ibáñez de, M. P. – Romero, A. – Sperduti, A. – Beckett, S. – Salter, S. J. – Zilivinskaya, E. D. – Vasil'ev, D. V. – Heyking von, K. – Burger, R. L. – Salazar, L. C. – Amkreutz, L. – Navruzbekov, M. – Rosenstock, E. – Alonso-Fernández, C. – Slavchev, V. – Kalmykov, A. A. – Atabiev, B. Ch. – Batieva, E. – Alvarez Calmet, M. – Llamas, B. – Schultz, M. – Krauß, R. – Jiménez-Echevarría, J. – Francken, M. – Shnaider, S. – Knijff de, P. – Altena, E. – Van de Vijver, K. – Fehren-Schmitz, L. – Tung, T. A. – Lösch, S. – Dobrovolskaya, M. – Makarov, N. – Read, Ch. – Van Twest, M. – Sagona, C. – Ramsil, P. C. – Akar, M. – Yener, K. A. – Ballesterio, E. C. – Cucca, F. – Mazzarello, V. – Utrilla, P. – Rademaker, K. – Fernández-Domínguez, E. – Baird, D. – Semal, P. – Márquez-Morfin, L. – Roksandic, M. – Steiner, H. – Salazar-García, D. C. – Shishlina, N. – Erdal, Y. S. – Hallgren, F. – Boyadzhiev, Y. – Boyadzhiev, K. – Küßner, M. – Sayer, D. – Onkamo, P. – Skeates, R. – Rojo-Guerra, M. – Buzhilova, A. – Khussainova, E. – Djansugurova, L. B. – Beisenov, A. Z. – Samashev, Z. – Massy, K. – Mannino, M. – Moiseyev, V. – Mannermaa, K. – Balanovsky, O. – Deguilloux, M.-F. – Reinhold, S. – Hansen, S. – Kitov, E. P. – **Dobeš, Miroslav – Ernée, Michal** – Meller, H. – Alt, K. W. – Prüfer, K. – Warinner, Ch. – Schiffels, S. – Stockhammer, P. W. – Bos, K. – Posth, C. – Herbig, A. – Haak, W. – Krause, J. – Kühnert, D.: Ten millennia of hepatitis B virus evolution. *Science*. Roč. 374, č. 6564 (2021), s. 182–188. ISSN 0036-8075. E-ISSN 1095-9203
- Librado, P. – Khan, N. – Fages, A. – Kusliy, M. A. – Suchan, T. – Tonasso-Calvière, L. – Schiavinato, S. – Alioglu, D. – Fromentier, A. – Perdereau, A. – Aury, J.-M. – Gaunitz, Ch. – Chauvey, L. – Seguin-Orlando, A. – Der Sarkissian, C. – Southon, J. – Shapiro, B. – Tishkin, A. A. – Kovalev, A. A. – Alquraishi, S. – Alfarhan, A. H. – Al-Rasheid, K. A. S. – Seregély, T. – Klassen, L. – Iversen, R. – Bignon-Lau, O. – Bodu, P. – Olive, M. – Castel, J.-Ch. – Boudadi-Maligne, M. – Alvarez, N. – Germonpré, M. – Moskal-del Hoyo, M. – Wilczyński, J. – Pospuła, S. – Lasota-Kuś, A. – Tunia, K. – Nowak, M. – Rannamäe, E.

- Saarma, U. – Boeskorov, G. – Lõugas, L. – **Kyselý, René** – Peške, L. – Bălăşescu, A. – Dumitraşcu, V. – Dobrescu, R. – Gerber, D. – Kiss, V. – Szécsényi-Nagy, A. – Mende, B. G. – Gallina, Z. – Somogyi, K. – Kulcsár, G. – Gál, E. – Bendrey, R. – Allentoft, M. E. – Sirbu, G. – Dergachev, V. – Shephard, H. – Tomadini, N. – Grouard, S. – Kasparov, A. – Basilyan, A. E. – Anisimov, M. A. – Nikolskiy, P. A. – Pavlova, E. Y. – Pitulko, V. – Brem, G. – Wallner, B. – Schwall, Ch. – Keller, M. – Kitagawa, K. – Bessudnov, A. N. – Bessudnov, A. – Taylor, W. – Magail, J. – Gantulga, J.-O. – Bayarsaikhan, J. – Erdenebaatar, D. – Tabaldiev, K. – Mijiddorj, E. – Boldgiv, B. – Tsagaan, T. – Pruvost, M. – Olsen, S. – Makarewicz, Ch. A. – Valenzuela Lamas, S. – Albizuri Canadell, S. – Nieto Espinet, A. – Iborra, M. P. – Lira Garrido, J. – Rodríguez González, E. – Celestino, S. – Olària, C. – Arsuaga, J. L. – Kotova, N. – Pryor, A. – Crabtree, P. – Zhumatayev, R. – Toleubaev, A. – Morgunova, N. L. – Kuznetsova, T. – Lordkipanize, D. – Marzullo, M. – Prato, O. – Bagnasco Gianni, G. – Tecchiati, U. – Clavel, B. – Lepetz, S. – Davoudi, H. – Mashkour, M. – Berezina, N. Y. – Stockhammer, P. W. – Krause, J. – Haak, W. – Morales-Muñiz, A. – Benecke, N. – Hofreiter, M. – Ludwig, A. – Graphodatsky, A. S. – Peters, J. – Kiryushin, K. Y. – Iderkhantai, T.-O. – Bokovenko, N. A. – Vasiliev, S. K. – Seregin, N. N. – Chugunov, K. V. – Plasteeva, N. A. – Baryshnikov, G. F. – Petrova, E. – Sablin, M. – Ananyevskaya, E. – Logvin, A. – Shevnina, I. – Logvin, V. – Kalieva, S. – Loman, V. – Kukushkin, I. – Merz, I. – Merz, V. – Sakenov, S. – Varfolomeyev, V. – Usmanova, E. – Zaibert, V. – Arbuckle, B. – Belinskiy, A. B. – Kalmykov, A. – Reinhold, S. – Hansen, S. – Yudin, A. I. – Vybornov, A. A. – Epimakhov, A. – Berezina, N. S. – Roslyakova, N. – Kosintsev, P. A. – Kuznetsov, P. F. – Anthony, D. – Kroonen, G. J. – Kristiansen, K. – Wincker, P. – Outram, A. – Orlando, L.: The origins and spread of domestic horses from the Western Eurasian steppes. *Nature*. Roč. 598, č. 7882 (2021), s. 634–640. ISSN 0028-0836. E-ISSN 1476-4687
- Morrison, K. D. – Hammer, E. – Boles, O. – Madella, M. – Whitehouse, N. – Gaillard, M.-J. – Bates, J. – Linden, M. V. – Merlo, S. – Yao, A. – Popova, L. – Hill, A. C. – Antolin, F. – Bauer, A. – Biagetti, S. – Bishop, R. R. – Buckland, P. – Cruz, P. – **Dreslerová, Dagmar** – Dusseldorp, G. – Ellis, E. – Filipović, D. – Foster, T. – Hannaford, M. J. – Harrison, S. P. – Hazarika, M. – Herold, H. – Hilpert, J. – Kaplan, J. O. – Kay, A. – Klein Goldewijk, K. – Kolář, Jan – Kyazike, E. – Laabs, J. – Lancelotti, C. – Lane, P. – Lawrence, D. – Lewis, K. – Lombardo, U. – Lucarini, G. – Arroyo-Kalin, M. – Marchant, R. – Mayle, F. – McClatchie, M. – McLeester, M. – Mooney, S. – Moskal-del Hoyo, M. – Navarrete, V. – Ndiema, E. – Neves, E. G. – Nowak, M. – Out, W. A. – Petrie, C. – Phelps, L. N. – Pinke, Z. – Rostain, S. – Russell, T. – Sluyter, A. – Styring, A. K. – Tamanaha, E. – Thomas, E. – Veerasamy, S. – Welton, L. – Zanon, M.: Mapping past human land use using archaeological data: A new classification for global land use synthesis and data harmonization. *PLoS ONE*. Roč. 16, č. 4 (2021), č. článku e0246662. ISSN 1932-6203. E-ISSN 1932-6203
 - Papac, L. – **Ernée, Michal** – **Dobeš, Miroslav** – **Langová, Michaela** – Rohrlach, A. B. – Aron, F. – Neumann, G. U. – Spyrou, M. A. – Rohland, N. – Velemínský, P. – **Kuna, Martin** – **Brzobohatá, Hana** – Culleton, B. – **Daněček, David** – **Danielisová, Alžběta** – Dobisíková, M. – **Hložek, Josef** – Kennett, D. J. – Klementová, J. – Kostka, M. – Křišťuf, P. – Kuchařík, M. – Kuljavceva Hlavová, J. – **Limburský, Petr** – **Malyková, Drahomíra** – Mattiello, L. – **Pecinovská, Monika** – Petrišćáková, K. – Průchová, E. – **Stránská, Petra** – Smejtek, L. – Špaček, J. – **Šumberová, Radka** – **Švejcar, Ondřej** – Trefný, M. – Vávra, M. – Kolář, Jan – Heyd, V. – Krause, J. – Pinhasi, R. – Reich, D. – Schiffels, S. – Haak, W.: Dynamic changes in genomic and social structures in third millennium BCE central Europe. *Science Advances*. Roč. 7, č. 35 (2021), č. článku eabi6941. ISSN 2375-2548. E-ISSN 2375-2548
 - Rohrlach, A. B. – Papac, L. – Childebayeva, A. – Rivollat, M. – Villalba-Mouco, V. – Neumann, G. U. – Penske, S. – Skourtanioti, E. – Loosdrecht van de, M. – Akar, M. – Boyadzhiev, K. – Boyadzhiev, Y. – Deguilloux, M.-F. – **Dobeš, Miroslav** – Erdal, Y. S. – **Ernée, Michal** – Frangipane, M. – Furmanek, M. – Friederich, S. – Ghesquière, E. – Hałuszko, A. – Hansen, S. – Küßner, M. – Mannino, M. – Özbal, R. – Reinhold, S. – Rottier, S. – Salazar-García, D. C. – Díaz, J. S. – Stockhammer, P. W. – Togores Muñoz de, C. R. – Yener, K. A. – Posth, C. – Krause, J. – Herbig, A. – Haak, W.: Using Y-chromosome capture enrichment to resolve haplogroup H2 shows new evidence for a two-path Neolithic expansion to Western Europe. *Scientific Reports*. Roč. 11, č. 1 (2021), č. článku 15005. ISSN 2045-2322. E-ISSN 2045-2322

Celkové výsledky dle ASEP jsou za rok 2021 následující:

- Abstrakt (A): 27
- Monografie (B): 11
- Konferenční příspěvek (mezinárodní konf.) (C): 9
- Článek v impaktovaném periodiku: 20
- Článek v odborném periodiku (J): 83
- Kapitola v monografii (M): 16
- Článek v novinách (N): 4
- Recenze (R): 2
- Uspořádání akce (U): 12

II.4. PUBLIKAČNÍ ČINNOST ARÚ PRAHA

ARÚ je největším vydavatelem odborné archeologické literatury v ČR.

V r. 2021 zde byly vydány (samostatně nebo ve spolupráci s dalšími nakladatelstvími) následující publikace:

Vydáno – časopisy:

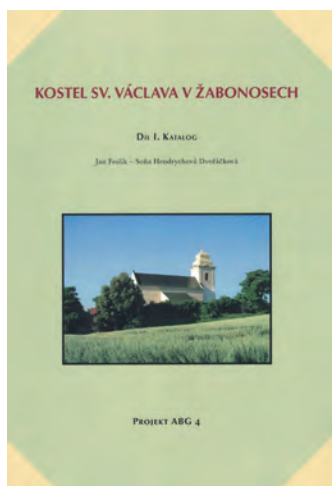
Archeologické rozhledy, recenzovaný časopis (ERIH plus, WoS, Scopus). Číslo 1–4. ISSN 0323-1267.
<https://www.arup.cas.cz/publikace/archeologicke-rozhledy/>

Památky archeologické, recenzovaný časopis (ERIH plus, WoS, Scopus). 1 sv. ročně. ISSN 0031-0506.
<https://www.arup.cas.cz/publikace/pamatky-archeologicke/>

Monografie vydané ARÚ:

Frolík, Jan – Hendrychová Dvořáčková, Soňa: Kostel sv. Václava v Žabonosech. Díl I., katalog. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2021. 172 s. ISBN 978-80-7581-035-9

Šumberová, Radka – Jiráň, Luboš – Brzobohatá, Hana – Končelová, Markéta – Velímský, Filip: Pohřebiště Čáslav – U Stínadel a lužická kultura ve středočeském Polabí. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2021. 440 s. ISBN 978-80-7581-029-8

II.5. ZVANÉ PŘEDNÁŠKY ARÚ

Z důvodu pandemie covid-19 a souvisejících omezení se podařilo v knihovně ARÚ (a online) zorganizovat pouze jeden celodenní workshop.

- **Jerzi Piekalski a Maciej Trzciński**, University of Wrocław: celodenní workshop Master Lectures in Historical Archaeology (25. 11. 2021)

II.6. VĚDECKÁ OCENĚNÍ

Pracovníci ARÚ Praha obdrželi jedno vědecké ocenění.

Oceněný: **Václav Hrnčář**

Cena: Cena Jana Rulfa o nejlepší práci v oboru archeologie

Oceněná činnost: Disertační práce Mobility of individuals and populations in the prehistoric period.

Confrontation of archaeological, ethnological and natural scientific methods

Ocenění udělil: ARÚ Praha

II.7. ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH KOMISÍCH A REDAKČNÍCH RADÁCH

Mezinárodní výbory a komise:

- Advisory board member projektu Monastic Wales, University of Lampeter (P. Sommer);
- Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko – západní a jižní Čechy – Horní Rakousko (M. Chytráček, koordinátor za českou stranu);
- Člen Commission of the History of Architecture ICOMOS, Wroclaw (P. Sommer);
- Člen komise ‚Archaeometry of Pre- and Protohistoric Inorganic Artifacts, Materials and Technologies‘ při UISPP (J. Hošek);
- Člen panelu SASPRO – Slovak Academy of Sciences Programme (N. Venclová);
- Člen pracovní skupiny „Making choices“ při Evropském archeologickém konsiliu EAC (J. Mařík);
- Člen sboru hodnotitelů projektů European Science Foundation (L. Jiráň);
- Člen scientific committee CAA (Computer Applications in Archaeology, A. Frank Danielisová);
- Člen Scientific Committee of the International Research Center for the Ancient Roads (C.I.V.I.A.), San Marino / Rimini (M. Ernée, M. Chytráček);
- Člen Stiftung Pro Archaeologia Saxoniae (J. Klápště);
- Člen The North European Symposium for Archaeological Textiles /NESAT/ (H. Březinová);
- Člen vědecké komise při Computer Applications in Archaeology (A. Frank Danielisová);
- Dopisující člen Německého archeologického ústavu (P. Sommer, M. Ernée, M. Chytráček, L. Jiráň, J. Klápště, I. Pavlů, V. Salač, N. Venclová, M. Zápotocká, M. Zápotocký);
- Europäisches Romanik-Zentrum Halle (P. Sommer);
- International Advisory Committee WAC 9 (M. Kuna);
- Local Working Committee of the WAC 2020 (P. Květina, J. Unger, J. Maříková-Kubková);
- Pracovní skupina pro archeologické archivy při EAC (D. Novák);
- Ruralia, the Jean-Marie Pesez conferences on medieval rural archaeology (J. Klápště, vice-president);
- Scientific Council of the Faculty of Historic and Social Sciences, Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw (M. Gojda);
- „Underwater Archaeology Task Team“ International Centre for Underwater Archaeology in Zadar and Croatia Ministry of Culture (B. Machová);
- Vědecká rada Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG), Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer).

Národní výbory a komise:

- Archeologická evaluační komise při Akademické radě AV ČR (L. Jiráň, J. Mařík, D. Malyková);
- Archeologická komise MK ČR (P. Sommer);
- Grémium pro udělování vědeckého titulu DSc. při Vědecké radě AV ČR (N. Venclová; P. Sommer);
- Humboldt klub ČR (M. Zápotocký, M. Ernée, V. Salač);
- Komise pro informační technologie (KIT, Č. Čišecký);
- Komise pro obhajoby disertací v oboru „Dějiny a teorie umění“ v rámci udělování titulu DSc. (P. Sommer);

- Komise pro udělování titulu DSc. v oboru „Archeologie“ AV ČR (M. Kuna, P. Sommer, M. Ernée, M. Gojda);
- Komise programů na podporu vědy Univerzity Karlovy (L. Jiráň);
- Národní akreditační úřad pro vysoké školství (L. Jiráň);
- Národní komitét antropologických a etnologických věd (V. Černý);
- Odborný panel pro hodnocení výzkumných organizací podle Metodiky 17+ při Radě vlády pro výzkum, vývoj a inovace (L. Jiráň);
- Pracovní skupina Akreditační komise MŠMT ČR (P. Sommer);
- Pražský archeologický fond, nadace pro ochranu kulturního dědictví (I. Boháčová);
- Učená společnost ČR (J. Klápště, P. Sommer);
- Vědecká rada pro státní památkovou péči MK ČR (P. Sommer);
- Vědecký výbor konference KEA (R. Kyselý);
- Výbor Společnosti přátel starožitností (J. Hložek).

Redakční a ediční rady zahraničních periodik a publikací:

- Arbeits- und Forschungsberichte zur Sächsischen Bodendenkmalpflege Dresden, vydává Landesamt für Archäologie in Dresden (V. Salač);
- Archaeologia historica Polona (J. Klápště);
- Archaeologia Polona (M. Gojda);
- Archeologia Polski (N. Venclová);
- Bericht der RGK, Frankfurt, Německo (N. Venclová);
- e-Keltoi (N. Venclová);
- Etudes Celtiques (N. Venclová);
- Europa Postmedievalis (G. Blažková);
- Fasciculi archaeologicae historicae, Lodž (J. Klápště);
- Forma Civitatis: International Journal of Urban and Territorial Morphological Studies, Sapienza Università di Roma (J. Maříková-Kubková);
- Hereditas monasteriorum (P. Sommer);
- In Sclavenia Terra, Ukrajina (J. Hasil);
- Kwartalnik historii kultury materialnej (J. Klápště);
- Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Halle, Grémium pro posuzování rukopisů (peer-review) vydávaných v časopisech a sbornících, (M. Ernée);
- Ruralia (J. Klápště);
- Przegląd Archeologiczny, Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk (L. Jiráň);
- Studia archaeologica Slovaca (P. Sommer);
- Wratislavia antiqua (J. Klápště);
- Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters (J. Klápště).

Redakční a ediční rady domácích periodik a publikací:

- Antiqua Cuthna (F. Velímský);
- Archaeologia historica (P. Sommer, J. Klápště);
- Archaeologica Pragensia (I. Boháčová);
- Archeologické rozhledy – redakční rada (vedoucí redaktor – M. Ježek, M. Ernée, P. Kočár, L. Jiráň, P. Květina, R. Šumberová);
- Archeologia Technica (J. Hošek);
- Archaeologica (Nakladatelství Lidové noviny; P. Sommer);
- Archeologické výzkumy v jižních Čechách (časopis a Supplementa; M. Ernée);
- Archeologie ve středních Čechách (M. Dobeš, K. Tomková);

- Archeologie východních Čech (P. Burgert, J. Frolík);
- Archeologie západních Čech (M. Chytráček);
- Castrum Pragense (J. Maříková-Kubková – vedoucí redaktorka, K. Tomková, J. Frolík);
- Castellologica Bohemica (J. Hložek);
- Český časopis historický (P. Sommer);
- Dějiny a současnost (J. Klápště);
- Ediční rada Národního muzea v Praze (M. Kuna);
- Ediční rada Regionálního muzea v Chrudimi (Chrudimský vlastivědný sborník + monografie, J. Frolík);
- Forum urbes medii aevi (J. Klápště);
- IANSA, Interdisciplinaria Archaeologica, Natural Sciences in Archaeology (A. Frank Danielisová);
- Miscellanea historica (P. Sommer);
- Muzejní a vlastivědná práce – Časopis Společnosti přátel starožitností (P. Sommer);
- Nakladatelství Lidové noviny (P. Sommer);
- Neperiodické publikace vydávané ARÚ (vedoucí redaktor – F. Laval, D. Dreslerová, N. Venclová, M. Kuna, L. Jiráň, J. Frolík, J. Mařík);
- Památky archeologické – redakční rada (vedoucí redaktor – P. Burgert, M. Dobeš, M. Ernée, P. Kočár);
- Redakční kruh edice Archaeologica Nakladatelství Lidové noviny (P. Sommer);
- Redakční rada nakladatelství Vyšehrad (P. Sommer);
- Redakční rada Regionálního muzea v Chrudimi (J. Frolík);
- Staletá Praha (P. Sommer);
- Studia mediaevalia Bohemica (P. Sommer);
- Studies in post-medieval archaeology (J. Klápště);
- Textil v Muzeu (H. Březinová);
- Zprávy Včely Čáslavské (F. Velímský);
- Živa (V. Černý).

Oborové rady grantových agentur:

- GA ČR, Hodnotící panel Archeologie a starší dějiny 405 (G. Blažková – předsedkyně panelu, A. Danielisová);
- GA ČR, Oborová komise OK4 (G. Blažková – místopředsedkyně);
- NORFACE Network Board (J. Maříková-Kubková);
- Odborný orgán hodnotitelů Úřadu vlády (J. Maříková-Kubková);
- Program NAKI MK ČR (L. Jiráň).

Vědecké rady, rady pracovišť a dozorčí rady (kromě ARÚ Praha):

- Center of Accelerators and Nuclear Analytical Methods (CANAM), Ústav jaderné fyziky AV ČR v Řeži (K. Tomková);
- Commission of the History of Architecture ICOMOS, Wrocław (P. Sommer);
- Early Iron Age in Central Europe (M. Chytráček);
- Dozorčí rada Archaia Brno (J. Klápště);
- Dozorčí rada Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň);
- Dozorčí rada Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i., Most (M. Ernée);
- Dozorčí rada Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň);
- Dozorčí rada Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň);
- Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG), Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer);
- Komise rektora pro programy na podporu vědy Univerzity Karlovy (L. Jiráň);
- Oborová komise oboru Antropologie doktorského studijního programu FF UK (P. Květina, M. Kuna);

- Oborová rada Antropologie a genetika člověka PřF UK (V. Černý);
- Oborová rada Antropologie PřF UK (V. Černý);
- Oborová rada Archeologie a muzeologie FF MU Brno (V. Salač);
- Oborová rada Historické vědy – české a československé dějiny PF UK Praha (P. Sommer);
- Oborová rada Pravěká a raně středověká archeologie FF UK Praha (P. Sommer, L. Jiráň, M. Kuna, V. Salač, J. Klápště, M. Ernée);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie ZČU Plzeň (N. Venclová, M. Kuna, M. Gojda, L. Jiráň);
- Oborová rada doktorského studijního programu Historické vědy – obor Klasická archeologie FF UK Praha (N. Venclová, L. Jiráň);
- Oborová rada Historické vědy – české a československé dějiny PF UK Praha (P. Sommer);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie, Slezská univerzita Opava (L. Jiráň, V. Salač);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie, JU České Budějovice (L. Jiráň, M. Gojda, M. Kuna);
- Oborová rada doktorského studia Klasické archeologie, Trnavská univerzita (L. Jiráň);
- Oborová rada doktorského studijního programu Historické vědy – obor Klasická archeologie FF UK Praha (L. Jiráň);
- Oborové rady Dějiny umění a Historické vědy na Katolické teologické fakultě UK Praha (P. Sommer);
- Odborná skupina pro dějiny skla při České archeologické společnosti (K. Tomková);
- Památková rada Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště Pardubice (J. Frolík);
- Rada Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. (L. Jiráň);
- Rada Historického ústavu AV ČR, v. v. i. v Praze (P. Sommer);
- Rada NPÚ ú. o. p. Pardubice/Josefov (P. Sommer);
- Rada NPÚ ú. o. p. střední Čechy (P. Sommer);
- Rada Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i. (L. Jiráň);
- Rada pracoviště Ústavu archeologické památkové péče SZ Čech, v. v. i., Most (J. Klápště);
- Romanik-Zentrum Universität Halle (P. Sommer);
- The North European Symposium for Archaeological Textiles /NESAT/ – člen představenstva (H. Březinová);
- Vědecká rada Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni (M. Gojda);
- Vědecká rada Fakulty historických a společenských věd Univerzity kardinála Stefana Wyszyńskiego, Warszawa, Polsko (M. Gojda);
- Vědecká rada Filozofické fakulty MU Brno (M. Gojda);
- Vědecká rada Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG) – Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer);
- Vědecká rada Pedagogické fakulty UK Praha (P. Sommer);
- Vědecká rada pro státní památkovou péči MK ČR (P. Sommer);
- Vědecká rada UK Praha (P. Sommer), FF UK (J. Klápště).

II.8. ZPRACOVÁNÍ A ŠÍŘENÍ VĚDECKÝCH INFORMACÍ

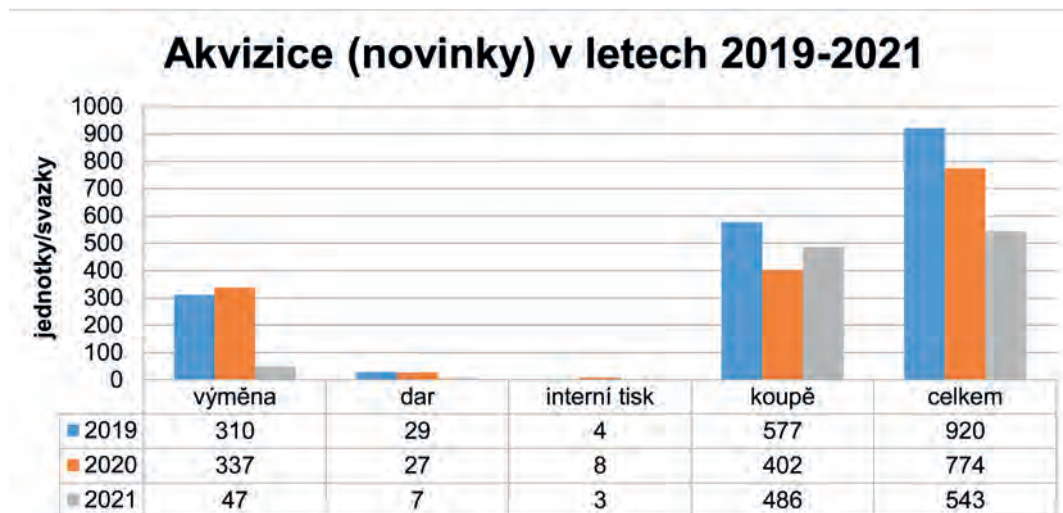
Knihovna ARÚ Praha

ARÚ systematicky vytváří a spravuje největší oborovou knihovnu v ČR zaměřenou na archeologii a příbuzné vědy. Knihovna je otevřena všem odborníkům, studentům i širší veřejnosti z ČR i zahraničí. V r. 2021 bylo nově automatizovaně registrovaných uživatelů 238 (666 v roce 2019, ve staré evidenci), 259 MVS (191 v r. 2020), 248 požadavků bylo vyřízeno kladně, 109 tištěných dokumentů bylo zapůjčeno jiným knihovnám, 5 tištěných dokumentů bylo zapůjčeno z jiných knihoven, 32 kopií bylo poskytnuto jiným knihovnám, 98 kopií z jiných knihoven pro naše uživatele, 2 MMVS, 2 kopie v rámci MMRS. Prezenční výpůjčky se od r. 2016 nesledují.

V důsledku pandemie covid-19 byly omezeny také v roce 2021 poskytované služby (zejména byl regulován vstup do prostor knihovny). Požadavky na meziknihovní služby rostly, tyto služby byly rovněž poskytovány i pražským knihovnám (běžně vyloučeným z MVS). Vzhledem k tomu, jak se bude situace vyvíjet, se předpokládá, že i v roce 2022 se bude pokračovat v poskytování těchto služeb.

Knihovna ARÚ byla z velké části zničena při povodni v r. 2002, od té doby je obnovována a systematicky doplňována. V současnosti obsahuje fond knihovny ARÚ 48 639 monografií (47 742 v r. 2021) a 7 616 časopisů (7 506 v r. 2021), přírůstek za rok 2021 činil cca 1 005 jednotek (1 095 v r. 2020), pro rok 2022 se očekává obdobná výše přírůstků. Úbytek činil 0 jednotek.

Přírůstky knihovny kromě koupě a darů představovaly přírůstky z pozůstalostí. Z uvedeného množství bylo 543 svazků koupeno, ostatní byly získány výměnou, dary nebo z pozůstalostí. Subskripce v roce 2021 tvořilo 22 titulů. Na nákup knih věnoval v minulém roce ARÚ ze svého rozpočtu cca 1 000 000 Kč. Výběr publikací je řízen knihovní komisí ARÚ Praha.

Obr. 3. Akviziční přehled knihovny ARÚ v letech 2018–2021.

Akvizice elektronických knih se i v roce 2021 řešila individuálně. Na e-nosičích byly subskribovány některé časopisy jako součást předplatného ve formě „print+online“.

Vzhledem k nedostatku prostoru se na návrh knihovny a doporučení knihovní komise i v roce 2021 část zpracovaného a signovaného fondu postupně přesouvala do depozitáře v Jenštejně. Na pražské pracoviště se v případě zájmu publikace přiváží na vyžádání (do 24 hodin, maximálně do 48 hodin – v roce 2021 částečně omezeno kvůli pandemii covid-19). V roce 2021 bylo pokračováno v přesunu části duplikátů, darů a pozůstalostí z Letenské do depozitáře, kde byly dále evidovány a zpracovány, s těmito činnostmi se počítá i pro rok 2022 a roky následující.

Již v r. 2012 byla v prostorách knihovny zavedena síť Wi-Fi a byl pořízen nový, kvalitnější kamerový systém. V průběhu prvního pololetí byla spuštěna ostrá verze výpůjčního modulu knihovního systému ALEPH. Výpůjčky jsou nyní evidovány v elektronické formě. Přináší to zefektivnění evidence a snadnější vyhledávání půjčených knih, včetně možnosti elektronického objednávání požadovaných titulů ze vzdáleného přístupu. V létě roku 2019 proběhla revize fondu daná knihovním zákonem a platnými předpisy. Vyhodnocení bylo známo v první polovině roku 2020 (výsledky, včetně ztrát, byly známy v druhé polovině roku 2020).

Na internetu je přístupný katalog knihovny ARÚ Praha: <http://aleph22.lib.cas.cz>

Informace o knihovně a poskytovaných službách: <https://www.arup.cas.cz/knihovna/o-knihovne/>

V elektronickém katalogu se průběžně objevují nové přírůstky a zároveň se doplňuje dosud neevidovaná část knihovních fondů.

V roce 2021 pokračovala spolupráce knihovny ARÚ Praha na projektu Obálky knih. Do databáze je přispíváno scany obálek nově nakoupených knih a vybranými tituly časopisů včetně jejich obsahu.

V roce 2021 se ve spolupráci s Národní knihovnou ČR začalo připravovat spuštění DNNT (digitální knihovna děl nepřístupných na trhu/plné texty). S aktivací této služby se počítá v roce 2022.

Archiv terénní dokumentace ARÚ Praha

Součástí OIZAK je i **Archiv ARÚ**, jehož úkolem je spravovat dokumentaci terénních výzkumů pro území Čech a zpřístupňovat ji veřejnosti formou prezenčního studia i jinak. K úkolům Archivu patří především péče o soubor analogových dokumentů nahromaděných během více než stoleté existence ústavu, zpracování dokumentů z pozůstalostí apod.

AMČR

Jedním z důležitých úkolů OIZAK je správa informačního systému **Archeologická mapa ČR (AMČR)**. Tento systém tvoří (i) oborový agendový systém poskytující informace o plánovaných, probíhajících a ukončených terénních výzkumech a jejich výsledcích, (ii) retrospektivní databáze archeologických výzkumů, nálezů a lokalit na území Čech a (iii) digitální repozitář archeologické terénní dokumentace, převedené do digitální podoby po povodni v r. 2002. V ostrém provozu byla AMČR spuštěna 1. června 2017.

- <http://www.archeologickamapa.cz>
- <http://www.aiscr.cz>
- <http://digiarchiv.amapa.cz/home>

V r. 2015 došlo k sjednocení informačních systémů obou Archeologických ústavů AV ČR, a tím k vytvoření jednotného systému pro území celého státu. AMČR se stala jádrem výzkumné infrastruktury **Archeologický informační systém ČR (AIS CR)**, která byla v r. 2016 zapsána na Cestovní mapu velkých infrastruktur ČR a je podporována ze zdrojů MŠMT. Součástí infrastruktury AIS CR jsou i další aplikace a webové stránky, např. na veřejnost orientovaný **Archeologický atlas Čech** (v současnosti přebudovávaný na Archeologický atlas ČR (www.archeologickyatlas.cz)).

ARÚ Praha je členem **Pracovní skupiny pro archeologické archivy při EAC** a účastní se pravidelně dalších mezinárodních aktivit.

II.9. PAMÁTKOVÁ PÉČE A ZÁCHRANNÉ ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY

ARÚ Praha se podílí na ochraně archeologického dědictví, a to v oblasti legislativní, informační i praktické (záchranné archeologické výzkumy lokalit ohrožených výstavbou či těžbou).

V oblasti legislativní spolupracoval ARÚ s Ministerstvem kultury ČR při přípravě zákona o památkovém fondu.

Zástupci Archeologického ústavu se pravidelně účastní jednání regionálních archeologických komisí ve Středočeském, Jihočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Karlovarském a Ústeckém kraji a v Praze.

ARÚ spravoval internetový portál registrace terénních archeologických výzkumů (IDAV), který byl v provozu od roku 2009 do 31. 5. 2017. Od 1. 6. 2017 byla zpřístupněna softwarová aplikace **Archeologická mapa ČR (AMČR)**, která slouží ke shromažďování dat o plánovaných terénních zásazích, zprostředkování těchto

informací oprávněným organizacím a sběru informací o výsledcích archeologických výzkumů. Informační systém AMČR zahrnuje i retrospektivní databázi archeologických výzkumů, nálezů a lokalit.

Celkem bylo v roce 2021 za ARÚ Praha evidováno 16 648 akcí.

Výzkumy v areálu Pražského hradu (detašované pracoviště Pražský hrad, Jiřská ul. 2, PH; vedoucí J. Maříková-Kubková)

Pracoviště Pražský hrad Oddělení archeologie středověku pokračovalo v roce 2021 ve všech svých úkolech – záchranných výzkumech v areálu Pražského hradu a Hradčan, péči o archeologické terény, zpracování starších výzkumů, řešení vědeckých úkolů s podporou grantových agentur i činnosti pro širší veřejnost.

Záchranné archeologické výzkumy v areálu Pražského hradu zahrnovaly v roce 2021 dvě samostatné akce. Od roku 2018 pokračuje výzkum provázející památkovou obnovu objektu Nového probošství vedený G. Blažkovou

(C-201805299). V Zahradě na Opyši proběhl na podzim 2021 výzkum pod vedením M. Mrvy (C-202200624) v souvislosti s opravou zpevněné plochy parkoviště. Byl zde zachycen průběh konstrukce zděné výztuhy hradního příkopu.

V prostoru Hradčan bylo v roce 2021 provedeno pod vedením P. Tomanové celkem pět akcí, zpravidla menšího rozsahu. V srpnu a září probíhal ZAV v ulici Černínská 6, č. p. 95, Praha 1, Hradčany (C-202109052), dokumentující novodobé zasypy obsahující přemístěnou raně středověkou keramiku. Výzkum zatím nebyl v terénu ukončen. Od srpna 2021 do ledna 2022 probíhal s přestávkami ZAV v souvislosti s rekonstrukcí dvora na adrese Pohořelec 25/111, Praha 1 (C-202203000). Odhalena byla studna s kamenným roubením s dochovanou hloubkou 12,3 metru. Drobné záchranné akce v souvislosti s pokládkou sítí proběhly na lokacích: Nový Svět, parc. č. 397, Praha 1, Hradčany (C-202102261), ulice Dlabačov, Praha 1, Hradčany (C-202010967), ulice U Písecké brány.

V rámci zpracování probíhala v roce 2021 sumarizace starších výzkumů z 80. a 90. let ze severního křídla Pražského hradu, jmenovitě výzkumy v prostoru Lakovny a tzv. Víceúčelového sálu.

Trvale probíhající péče o archeologické areály na území Pražského hradu je od roku 2020 podpořena projekty TAČR a SAV21, čímž se dostala na výrazně vyšší úroveň. V roce 2021 bylo pokračováno s pravidelným monitoringem prostředí a stavu odkrytých situací ve spolupráci s pracovními týmy z ÚTAM, ÚSMH a PřF UK. Multidisciplinární charakter projektu Skryto pod povrchem a SAV21 umožňuje synergicky pokrýt široké spektrum aktivit.

Obr. 4. Výzkumy v areálu Pražského hradu v r. 2021.

Pozornost se věnuje monitorování mikroklimatu, sledování změn teploty a vlhkosti v areálech. S vlhkostí bezprostředně souvisí zkoumaná problematika migrace solí a jejich vlivu na degradaci stavebních materiálů. V r. 2021 bylo výzkumné portfolio rozšířeno Ústavem makromolekulární chemie, studiem strukturních proměn konstrukčního dřeva v průběhu staletí, za účelem rozvíjení pokročilých funkčních materiálů na bázi celulózy a předpovídání jejich dlouhodobé stability. Pokračují měření pohybu vybraných míst pod III. nádvořím, ohrožených jednak pohybem podlažních vrstev a jednak tlaky novodobých konstrukcí. Již v předběžných výsledcích je možno identifikovat lokace nejvýrazněji ohrožené terénními a konstrukčními posuny, rovněž místa nejvíce známky nestability, kde monitoring nebude pokračovat.

Na základě komplexního monitoringu stavu archeologických terénů Pražského hradu jsou iniciovány restaurátorské zásahy v nejohroženějších místech. V roce 2021 probíhali restaurátorské zásahy ve Starém královském paláci, na profilu zásypu pod tzv. Václavovou neboli Sloupovou síní, na historickém schodišti v zaniklé části Starého královského paláce a na sekundárně použitém pozdně románském architektonickém prvku ve stejném místě.

Vedle přednášek pro veřejnost a odborných výkladů v archeologických areálech byla na pracovišti zrealizována panelová výstava věnovaná Čeňku Chvojkovi a Ivanu Borkovskému.

ZAV Oddělení terénních výzkumů (vedoucí D. Malyková)

ZAV při revitalizaci potoka Rokytka a jeho okolí v Praze 9 Běchovicích (vedoucí výzkumu M. Mácalová)

Již několik let probíhá spolupráce mezi ARÚ a Magistrátem hlavního města Prahy při prováděných revitalizacích rybníků, vodních toků a dalších ploch. Během této doby jsme realizovali celou řadu ZAV.

Archeologický výzkum při akci revitalizace potoka Rokytka (v blízkosti ulic Josefa Němce, Ke Kolodějům, K Jalovce) a přilehlého okolí, dokonale zapadl do souboru již prozkoumaných lokalit v nedalekém okolí v obvodu Prahy 9. Podíváme-li se na archeologickou mapu této oblasti, zjistíme, že toto území bylo v době římské poměrně silně osídleno a že zde v různých periodách (nejen) tohoto historického období existovala hustá síť sídlišť a výrobních areálů.

Vlastnímu ZAV předcházela relativně dlouhý záchranný archeologický výzkum formou dohledu, který probíhal po celou dobu trvání skryvek a následného hloubení nového koryta potoka Rokytka a několika tůní.

Většina zachycených objektů se nacházela jižně od nového břehu potoka, ve východním cípu skrývané plochy. Celkem se jednalo o 138 objektů sídlištního charakteru. Největší procento nemovitých nálezů představovaly již tradičně kúlové jamky – některé tvořící jasné struktury nadzemních kúlových konstrukcí. Dále byly prozkoumány pyrotechnologické objekty, jáma obsahující velké množství keramiky z doby římské a v neposlední řadě dvě částečně zahloubené chaty. První chata č. 1 měla půdorys obdélníku se zaoblenými rohy, rozměry 410 × 280 × 32 centimetrů, delší osu orientovanou ve směru západ – východ. Ve výplni objektu se nacházelo několik zlomků keramiky ze starší doby římské. Druhá z chat byla také obdélného půdorysu s delší osou ve směru západ – východ. Délka tohoto objektu činila 480 centimetrů, šířka 352 centimetrů a hloubka 34 centimetrů. Do dna této stavby bylo zahloubeno několik větších kúlových jamek, avšak pozůstatky obvodové nosné konstrukce byly velmi nejasné. Ve výplni objektu se kromě keramiky nalézal také jeden kamenný brousek a zlomky mazanice.

Kromě zlomků keramiky bylo shromážděno několik broušených kamenných nástrojů, dále keramické přesleny, kusy mazanice, strusky, zlomky železných předmětů a jeden korálek ze skleněné hmoty.

ZAV při výstavbě bytových domů „U Vodojemu“ v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi (vedoucí výzkumu M. Kraus)

V Brandýse nad Labem byla provedena poslední etapa dlouholetého ZAV vyvolaného výstavbou bytových domů na lokalitě U Vodojemu.

Poslední část ZAV byla zahájena dohledem nad skrývkami v průběhu měsíce října v prostoru bytových domů K1 a K2. Exkavační a dokumentační práce probíhaly následně až v listopadu. Byla prozkoumána část polykulturní lokality evidované již v dřívějších letech na sousedních zkoumaných plochách. Většinou byly dokumentovány kúlové jámy a zásobnice, svým charakterem se vymykal pouze jeden objekt lichoběžníkového tvaru s ohništěm na dně, bohužel nemohl být prozkoumán v úplnosti, jelikož zabíhal mimo zkoumanou plochu. Mohlo by se jednat o relikt domu, případně o okraj příkopu, který byl zaznamenán při předchozích výzkumech. Většinu objektů je možné zařadit do starší nebo mladší až pozdní doby bronzové.

ZAV v Praze Letňanech (vedoucí výzkumu D. Frolíková)

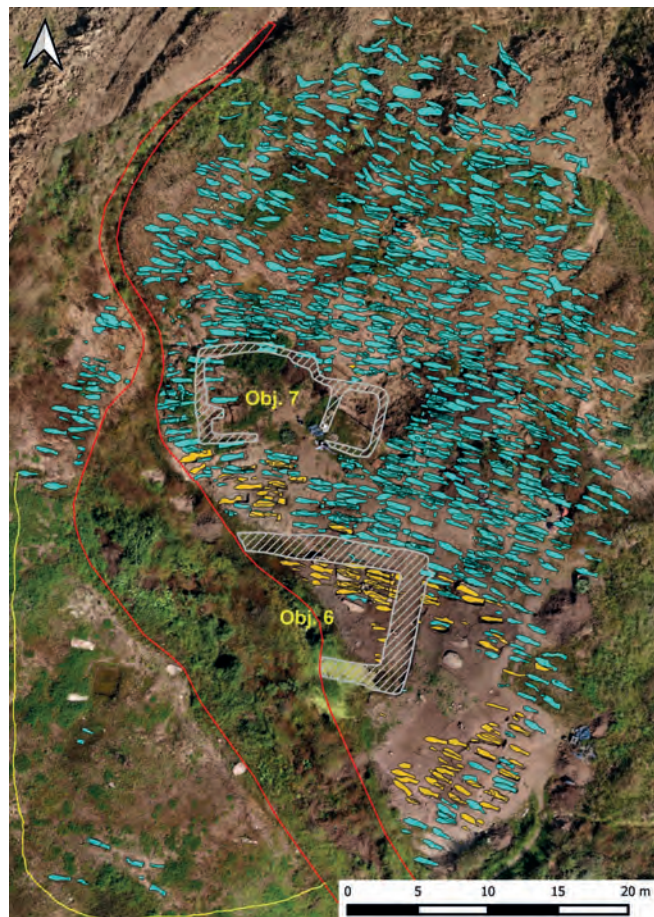
Při výstavbě bytových domů společností Central Group v místě prodloužení ulice Pavla Beneše v Praze-Letňanech byly odhaleny a postupně ve dvou etapách v průběhu zimy 2021/2022 zkoumány doklady pravěkého a raně středověkého osídlení. Byla zdokumentována téměř stovka objektů v podobě sídlištních jam a kúlových a sloupových jam a jedné polozemnice. Tuto polozemnici bylo možné jako jedinou zařadit do období raného středověku, ostatní objekty spadají na základě učiněných nálezů do doby halštatské a do doby římské. Veškerý materiál i dokumentace je v současné době předmětem dalšího zpracování.

Výzkumy na předpolí dolu Bílina v roce 2019 (detašované pracoviště Žatec, Jakubská 661, 438 01 Žatec; vedoucí P. Čech, J. Podhorský, P. Vágner)

Středověké pohřebiště Nesvětice z 11. až počátku 14. století

Předstihový záchranný archeologický výzkum na raně až vrcholně středověkém pohřebišti pokračoval od července do října 2021 devátou sezónou. Cílem bylo dokončit výzkum hrobů v jižním sousedství kostela z 11. století a pokračovat plošným odkryvem pohřebiště dále směrem na jih a západ. Odkryto a zdokumentováno bylo v r. 2021 celkem 154 hrobů, čímž se celkový počet navýšil na 1521 hrobů. Hrobové přídatky (milodary) tvořilo 26 bronzových a posříbřených esovitých záušnic, 6 bronzových prstenů. K cenným nálezům patří 4 středověké mince, z toho dvou brakteátů, ovšem, ze zásypu pohřebiště. Mimořádný nález bronzového kalichu byl učiněn v hrobu umístěném ve vzdálenosti přibližně jednoho metru od jižní podélné zdi kostela (Obj. 7). Kalich se zlacenými povrchem a voskem s otiskem prstu v kupě náleží

Obr. 5. Celkový plán středověkého pohřebiště. Modře hroby zdokumentované v minulých sezónách, žlutě hroby sezóny 2021. Červené linie ohraničují terénní trhlínu a odvodňovací příkop. Šrafované jsou označeny prozkoumané části kostela (Obj. 7) a prbošství (Obj. 6). Žlutě ohraničená plocha a volná místa mezi hroby 2021 zbývají k výzkumu v letech 2022 a 2023.

k nemnoha nálezům tohoto druhu v Čechách i na Moravě. V hrobu byl pravděpodobně pohřben některý z farářů raně středověkých Nesvetic. Na základě nálezových okolností tohoto kalichu a známých analogií lze datovat do 12. století. Proto můžeme kostel založený v 11. století považovat v následujícím věku za farní.

Výzkumy na Kutnohorsku (detašované pracoviště Kutná Hora, Hloušecká 609, 284 01 Kutná Hora; vedoucí R. Šumberová)

Kutná Hora – bytový komplex u sv. Anny

AMČR C-202105877; investor: TERRE PURE s.r.o.; ved. výzkumu: F. Velímský

Jeden z největších plošných výzkumů vrcholně středověkého těžebního areálu v ČR se odehrál v průběhu roku 2021 na pozemku p. p. č. 3290 (o půdorysu cca 180 × 140 m) před plánovanou výstavbou komplexu bytových a řadových domů v lokalitě nazvané developerem u sv. Anny. Místo výzkumu se nacházelo při západním okraji města Kutná Hora na průběhu zrudnění Grejfského pásma, konkrétně v jeho jižní části (Nad trúbami, V erbích či Na slamenci).

Kromě pravěké komponenty (kultura s vypíchanou keramikou) a mladších, raně novověkých zásahů horizontu 18. až 20. století, se na ploše nacházely již jen situace související s vrcholně středověkou až raně novověkou těžební a úpravářenskou aktivitou. V rámci plochy bylo identifikováno více než tři sta zahloubených situací, které byly po ověření ztotožněny s historickým – středověkým horním dílem. Pro jednotlivé varianty šachet i těžbu provázejících objektů (prádel, vodu vedoucích žlabů) nacházíme analogie na dalších zkoumaných

hornických areálech v Kutné Hoře nebo na Českomoravské vrchovině. Souboru nalezených artefaktů dominovalo více než čtyřicet kusů hornických železek a mlátek, včetně jedné drobné sekerky – čakanu, zajímavé jsou i čtyři kusy olověných žetonů, které by mohly představovat doposud poměrně málo známou kategorii hornických žetonů.

Obr. 6. Foto z průběhu výzkumu bytového komplexu u sv. Anny.

Kutná Hora – revitalizace Sankturinovského domu

AMČR C-202107514; investor: Město Kutná Hora; ved. výzkumu: F. Velímský

Ve spolupráci s NPÚ byla prováděna dokumentace prací souvisejících s rekonstrukcí velice cenného gotického objektu. V rámci plánovaného založení výtahové šachty došlo ve dně a na profilech stavební jámy k odkrytí zbytků zdiva patřícího pěti různým zděným konstrukcím bez vzájemné provazby, které jsou pozůstatkem

konstrukcí potenciálně již vrcholně či pozdně středověkých. Uvedené datování vychází ze skutečnosti, že zdíva č. 2 a 3 byla v ploše dvora překryta vrstvou valounového štětu nádvoří a souvrstvím navážek horizontu pokročilého 17. století, které ve svrchní části uzavíralo další, tentokrát cihelné štětování povrchu dvora z počátku 19. století.

Ve 3. NP nad nejcennějším prvkem stavby, kterou je klenba v místnosti bývalé kaple 2. NP, byla realizována kopaná interiérová sonda. Tato místnost je zaklenuta složitě krouženou pozdně gotickou klenbou s prvky nastupující renesance, konkrétně rostlinnými rozvilinami. Za jejího autora bývá považován Mistr Brikcí z Vratislavi. Cílem sondáže bylo zjistit stav a způsob zajištění povrchu klenby a charakter a dataci jejích krycích zásypů. Všechny evidované vrstvy zásypu i omazávku klenby lze jednoznačně označit za novověké, bez přímé souvislosti k původní konstrukci klenby. Uvedené zjištění odpovídá závěrům provedeného SHP s doloženou rekonstrukcí věže po požáru objektu v r. 1770.

Kutná Hora Sedlec Třešňovka – komunikace a sítě pro 9RD, parc. č. 653/1,11-18,32; 654/1; 252/1 v k. ú. Sedlec u Kutné Hory

AMČR C-202112098; realizováno pro soukromé vlastníky; ved. výzkumu: M. Končelová

Záchranným archeologickým výzkumem bylo zachyceno několik archeologických situací (4 šachty, 4 objekty a žlábek) datovaných do 16. století (VS2/NO1). Prostorově se jedná o jižní cíp tzv. Rejského důlního pásma, které se táhne vzhůru po východním úbočí vrchu Kaňk. Několika staršími záchrannými výzkumy (IDAV 44018, IDAV 44912, IDAV 59314, C-201700979, C-202113925) zde byl zachycen vedle četných těžebních pozůstatků i úpravárenský areál celkově už o téměř stovce objektů. Lokalita patří v současnosti k několika velmi dobře zmapovaným těžebním areálům v kutnohorském rudním revíru.

Čáslav novostavba rodinného domu parc. č. 248/1,18 v k. ú. Čáslav

AMČR C-202110247; realizováno pro soukromého vlastníka; ved. výzkumu: M. Končelová

Rozsahem sice nevelkým záchranným archeologickým výzkumem bylo zdokumentováno celkem třicet středověkých archeologických objektů. Jedná se o pozůstatky sídlištních aktivit z předlokačního období města, tj. z přelomu 12./13. století (VS1). Zachování takového množství situací v blízkosti pozdějšího hradebního pásma je po četných stavebních zásazích v centru poměrně překvapivé. Intenzita objektů ukazuje, že prostor budoucího města byl hojně využíván už před jeho samotným založením. Zdokumentovány byly sídlištní jámy, síla, žlábký a kúlové jamky.

II.10. PEDAGOGICKÁ ČINNOST

Významný podíl činnosti pracovníků ARÚ tvořilo pedagogické působení na vysokých školách. Ve spolupráci s univerzitními pracovišti má ARÚ akreditace doktorských studijních programů v oborech archeologie a antropologie a genetika člověka na PřF Univerzity Karlovy v Praze a v oboru archeologie na Západočeské Univerzitě v Plzni. Pracovníci ARÚ jsou dále členy oborových rad doktorských studijních programů archeologie na FF Univerzity Karlovy v Praze, FF Západočeské univerzity v Plzni, JU v Českých Budějovicích, Slezské univerzitě v Opavě, Trnavské univerzitě v Trnavě, Universität Regensburg (uvádění jsou pouze pracovníci s hlavním pracovním úvazkem v ARÚ). V r. 2021 vedli pracovníci ARÚ celkem 3 bakalářské práce, dále 8 magisterských a 24 doktorských prací; v ARÚ bylo zaměstnáno 17 doktorandů v prezenční nebo kombinované formě studia.

Za účasti specialistů ARÚ se v loňském roce realizovalo 32 bakalářských, 15 magisterských a pět doktorských studijních programů na univerzitách v Praze (UK, VŠCHT), Brně (MU), Plzni (ZČU), Českých Budějovicích (JU), Pardubicích (UPCE) a Olomouci (UPOL). Celkem odpřednášeli pracovníci ARÚ na vysokých školách 1245 hodin přednášek a cvičení.

Mezi bakalářskými studijními programy a obory byly zejména následující:

- Archeologie, Západočeská univerzita v Plzni (Katedra archeologie FF);
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PřF);
- Historické vědy (Ochrana hmotných památek), Univerzita Pardubice (Katedra historických věd FF);
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF);
- Konzervování – restaurování objektů kulturního dědictví uměleckořemeslných děl (Technologie konzervování a restaurování), Vysoká škola chemicko-technologická Praha (Fakulta chemické technologie);
- Obecná teorie a dějiny umění a kultury (Dějiny umění, Kulturologie), Univerzita Karlova v Praze (FF);
- Historie (Archeologie), Univerzita Palackého Olomouc (Katedra historie FF).

K magisterským studijním programům s účastí pracovníků ARÚ patřily zejména:

- Archeologie, Západočeská univerzita Plzeň (Katedra archeologie FF);
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PřF);
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF);
- Konzervování – restaurování objektů kulturního dědictví (Technologie konzervování a restaurování objektů kulturního dědictví), Vysoká škola chemicko-technologická Praha (Fakulta chemické technologie);
- Archeologie a muzeologie, Masarykova univerzita Brno (Ústav archeologie a muzeologie).

K doktorským studijním programům s účastí pracovníků ARÚ patřily zejména:

- Archeologie, Západočeská univerzita v Plzni (Katedra archeologie FF);
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PřF); ARÚ je akreditován jako školicí pracoviště;
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF); ARÚ je akreditován jako školicí pracoviště;
- Archeologie, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (Ústav archeologie).

ARÚ poskytuje studentům přístup do své knihovny a archivu a ve spolupráci s FF Univerzity Karlovy v Praze školí studenty archeologie na terénních výzkumech. Některé z přednášek se realizují v prostorách pracoviště ARÚ s využitím technického zázemí a vybavení ARÚ. ARÚ Praha se podílí na práci společného pracoviště AV ČR a Univerzity Karlovy (Centrum medievistických studií).

Organizace vzdělávacích kurzů:

Název kurzu: Školení AMČR-PAS

Popis: Seminář pro archeology

Místo a datum: online, 1. 4. 2021

Název kurzu: Archeologické areály Pražského hradu pro Hasičský útvar PH

Popis: Edukační prohlídky po archeologických situacích

Místo a datum: Pražský hrad, 8. 6. 2021

Název kurzu: Školení AMČR-PAS pro Policii České republiky

Popis: Školení AMČR-PAS, seminář

Místo a datum: ARÚ, 30. 6. 2021

Název kurzu: Letní škola Závist

Popis: Představení AIS CR

Místo a datum: ARÚ, 20. 9. 2021

II.11. ORGANIZACE KONFERENCÍ A ÚČAST NA NICH

ARÚ Praha v r. 2021 vystupoval jako pořadatel nebo spolupořadatel u celkem pěti konferencí, sekcí na kongresech a seminářů (všechny s mezinárodní účastí):

Název akce: ARIADNEplus VRE Use Cases Workshop

Datum: 28. 1. 2021

Místo: online

Hlavní pořadatel: ARIADNE

Počet účastníků: 52

Internetové stránky: <https://ariadne-infrastructure.eu/first-ariadneplus-workshop-on-vre-use-cases/>

Kontaktní osoba: Guntram Geser, D. Novák

Název akce: 27th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA), Kiel Virtual, 2 sekce organizované pracovníky ARÚ Praha

Datum: 6.–11. 9. 2021

Místo: online

Hlavní pořadatel: European Association of Archaeologists

Počet účastníků: 2300

Internetové stránky: www.e-a-a.org/ea2021

Kontaktní osoba: Petr Kočár, Jakub Sawicki (spoluorganizátoři sekcí)

Název akce: Archeologové Čeněk Chvojka a Ivan Borkovský, česko-ukrajinský příběh / Archaeologists Čeněk Chvojka and Ivan Borkovský, a Czech-Ukrainian story

Datum: 18. 10. 2021

Místo: Hlavní budova AV ČR, Praha

Hlavní pořadatel: Collegium europaeum

Spolupořadatelé: ARÚ Praha, MÚA, Velvyslanectví Ukrajiny

Počet účastníků: 20

Kontaktní osoba: Petr Hlaváček, Jana Maříková-Kubková

Název akce: Skryto pod povrchem. Evropské archeologické areály / Hidden beneath the surface. Archaeological Areas of Europe

Datum: 11.–12. 11. 2021

Místo: Nejvyšší purkrabství Pražského hradu, Praha

Hlavní pořadatel: ARÚ Praha

Spolupořadatel: KPR, CNRS/ArteHis Dijon, ÚTAM, PříF UK

Počet účastníků: 50

Kontaktní osoba: Jana Maříková-Kubková, Sebastian Bully

II.12. MEZINÁRODNÍ PROJEKTY A SPOLUPRÁCE

Mezinárodní spolupráce v ARÚ měla v r. 2021 několik rovin – výzkumy v zahraničí, společné projekty se zahraničními partnery (mezinárodní projekty, účast na terénních akcích v zahraničí), účast na zahraničních konferencích či mezinárodních konferencích v ČR, studijní pobyty v zahraničí, návštěvy zahraničních badatelů v Praze aj. V r. 2021 se pracovníci ARÚ účastnili řešení těchto mezinárodních projektů; většina z nich byla financována z evropských či jiných zahraničních zdrojů, příp. z interní podpory AV ČR pro mezinárodní spolupráci:

Zahraniční koncese a mezinárodní výzkumy v ČR

Projekt Šakadúd – vedoucí projektu L. Varadzin

V březnu až dubnu roku 2021 proběhla první terénní kampaň v pohoří Šakadúd (Súdán). Šakadúd je významným pravěkým nalezištěm v SV Africe, objeveným na počátku 60. let 20. století. Kampaň proběhla v rámci dlouhodobého projektu financovaného cenou Lumina Quaeruntur udělenou AV ČR v r. 2019. Cílem tohoto projektu je prozkoumat a poznat pravěké kulturní reakce a adaptace na klimatické vysušování v aridní oblasti dnešního Sahelu ve středním holocénu.

Terénní kampaň, na níž se podílel mezinárodní interdisciplinární tým, zjistil řadu zásadních poznatků o kulturních a environmentálních parametrech oblasti. Ukázal, že tato oblast, daleko od nejbližších řek a jezer, byla v pravěku bohatá na prameny a průsaky, které zřejmě poskytovaly dostatečné množství vody umožňující trvalé a udržitelné lidské osídlení a zřejmě sehrávaly význam i při subsistenčních strategiích. Množství samostatných lokací s fosilními prameny je značně vysoké a již nyní je několik argumentů pro předpoklad, že v tomto tzv. polopouštním prostředí panovaly příhodné podmínky pro rozvoj přírodního a lidského života daleko mimo akvatická prostředí a mimo rozsah archeologické koncese. Dalším významným poznatkem je, že počátky zdejšího osídlení jsou mnohem starší, než se dosud usuzovalo, a spadají na počátek holocénu, jehož nástup vyznačoval zásadní klimatickou a environmentální změnu v celém sahelo-saharském regionu. Archeologické poznatky naznačují, že i aridní africké oblasti mimo sítě řek patřily k sídelně nejstarším a že i tudy mohly v pravěku procházet koridory kolonizace a disperze hominidů uvnitř Afriky a mimo ni.

Během terénních prací bylo odebráno větší množství archeologických a paleoenvironmentálních vzorků, které byly transportovány do ČR k dalším analýzám. Návrhová terénní kampaň se plánuje na počátek roku 2022. Výzkum v Šakadúdu má značný potenciál pro poznání vztahu mezi člověkem a klimatem, včetně průlomových poznatků kontinentálního afrického, případně i globálního významu.

Obr. 7. Projekt Šakadúd v r. 2021.

Na stopě posledním lovcům sběračům – vedoucí projektu K. Kapustka Čuláková

Projekt ve spolupráci ARÚ (KKČ), University Calgary (M. Walls) a Centra pro teoretická studia UK a AV ČR (K. Pauknerová).

V rámci víceletého projektu probíhají průzkumy skalních převisů na Kokořínsku. Skalní převisy patří mezi nejdůležitější lokality, kde lze v našem prostředí severního mírného pásu zachytit cenné informace o pravěkých lovcích a sběračích. Oproti pozdějším zemědělcům (v ČR po pol. 6. tis. př. n. l.) tyto společnosti většinou neměly stálá sídla a nestavěly architekturu, která by zanechala výraznější stopy v krajině. Skupiny lovců a sběračů byly sice mobilní, ale často využívaly některé krajinné útvary, například převisy. Letošní průzkum vytipovaných míst na Kokořínsku přinesl cenné informace k jejich poznání. V převisech badatelé odkryli vrstvy usazenin o mocnosti zhruba 120 cm. Ty obsahovaly stopy lidské činnosti od doby lovců a sběračů až po trampské ohniště při povrchu. V r. 2021 byla nalezena dvě ohniště z mezolitu. Výzkum ve velkých převisích pomůže dohromady složit mozaiku jejich využívání.

Obr. 8. Foto z průběhu výzkumu.

Archeologický výzkumný projekt ARDUQ, Sultanát Omán – vedoucí projektu R. Garba a A. Frank Danielisová

V roce 2021 byla ARÚ Praha udělena archeologická koncese na terénní výzkum v Ománu v rámci výzkumného projektu ARDUQ (Archaeological landscape and environmental dynamics of Duqm and Nejd). Projekt je rozdělen do třech tzv. Work Packages (WP). WP1 se zabývá veškerými archeologickými lokalitami v ekonomické zóně Duqm ve středním Ománu. Hlavní oblastí výzkumu je krajina v okolí vesnice Nafun se 155 archeologickými lokalitami (pobřežní osídlení tzv. shell midden, rituální kamenné monumenty, tzv. trilitů, unikátní kolekce skalních rytin a velké množství hrobek z období 800 př. n. l. do 50 n. l.). Součástí WP1 je také mapování a výzkum štipané industrie, která je velmi bohatě zastoupena v celé oblasti Duqm. WP2 se zabývá rekonstrukcí klimatu a změny krajiny v oblasti Duqm pomocí studia environmentálních vzorků a datování sedimentů. WP3 zahrnuje srovnávací studii oblasti Nejd na okraji pouště Rub'Al Khálí (jižní Omán) s oblastí Duqm (střední Omán). WP3 je primárně zaměřen na štipanou industrii, trilitů a na modelování krajiny v čase.

Expedice ARDUQ navazuje na výsledky italsko-české expedice TSMO (Trilith Stone Monuments of Oman) v letech 2018–2020, která primárně prováděla výzkum rituálních kamenných monumentů (trilitů) na území celého Ománu. Zástupci ARÚ se zúčastnili poslední expedice TSMO a začali podrobné mapování archeologických lokalit v Nafunu a Duqmu. První dvě expedice ARDUQ 1A a ARDUQ 1B proběhly pod vedením ARÚ v sezóně 2021–2022.

Výzkum v Ománu má značný potenciál pro poznání vztahu mezi člověkem a klimatem na jihu arabského poloostrova, včetně poznatků v oblasti migrace populací a dálkových obchodních tras. Část výzkumu, věnující se paleolitu, má celosvětový význam v otázce šíření člověka z Afriky.

Projekty komunitárních programů EU:

7. rámcový program EU

Název projektu: PALEoRIDER – Human health and migration in prehistory

Akronym: PALEoRIDER

Číslo projektu a identifikační kód: ERC-2017-COG

Typ: ERC Grants

Koordinátor: Wolfgang Haak

Řešitel: M. Ernée

Podíl pracoviště v daném roce (v EUR): 1000

Rok zahájení: 2018 Rok ukončení: 2022

Účastnických států: 4, z toho z EU: 4

Spoluřešitelů: 5

Název projektu: Advanced Research Infrastructure for Archaeological Data Networking in Europe – plus

Akronym: ARIADNEplus

Číslo projektu a identifikační kód: H2020-INFRAIA-2018-1-823914

Typ: Research and Innovation Action

Koordinátor: Franco Niccolucci (PIN, Itálie)

Řešitel: D. Novák

Podíl pracoviště v daném roce (v EUR): 13250

Rok zahájení: 2019 Rok ukončení: 2022

Účastnických států: 27, z toho z EU: 23

Spoluřešitelů: 2

Název projektu: Integrating Platforms for the European Research Infrastructure ON Heritage Science

Akronym: IPERION HS

Číslo projektu a identifikační kód: H2020-INFRAIA-2019-1-871034

Typ: H2020-EU.1.4.1.2. – Integrating and opening existing national and regional research infrastructures of European interest

Koordinátor: Luca Pezzati (CNR, Itálie)

Řešitel: D. Novák

Podíl pracoviště v daném roce (v EUR): 2500

Rok zahájení: 2020 Rok ukončení: 2023

Účastnických států: 20, z toho z EU: 20

Spoluřešitelů: 19

Název projektu: COPPEREAST. Copper alloys quality in Eastern Central European late medieval large urban centres (Prague–Wrocław): consumption and production strategies of craftsmen and consumers. Grant number: 871034

Akronym: COPPEREAST

Číslo projektu a identifikační kód:

Koordinátor: Grand Louvre Accelerator for Elemental Analysis

Řešitel: J. Sawicki

Rok zahájení: 2021 Rok ukončení: 2022

Projekty v rámci mezinárodních vědeckých programů:

Organizace: Croatian Science Foundation (Chorvatsko); CNRS Dijon (Francie); Université Clermont-Ferrand (Francie)

Název projektu: Corpus architecturae religiosae europeae (IV-X sc) – Corpus architecturae religiosae europeae (IV-X sc.)

Koordinátor: J. Maříková-Kubková (ARÚ). Spoluřešitelů: 12

Státy: F, HR, E, I, BE, NL, L, GB, D, CH, P, BH, A, G

Organizace: NCN (Narodowe Centrum Nauki) Polsko

Název projektu: OPUS 18; Luxus, Standard and Poverty in town culture in Central Europe. Case of Prague and Wroclaw, monografie a články

Koordinátor: Prof. Dr. Hab. Jerzy Piekalski, University of Wroclaw, Poland

Státy: Polsko

Organizace: CNRS

Název projektu: MAFTUR – Mission Archéologique Franco-Turkmène d'Ulug-Dépé – Archaeological excavation in Ulug Depe (Turkmenistan), resto-ration of excavated artefacts

Koordinátor: ARÚ; Centre de recherches archéologiques Indus-Baluchistan, Asie Centrale et Orientale, CNRS a Ústavem pro historické památky v Ašchabádu, Turkmenistán (K. Mamedov). Spoluřešitelů: 2

Státy: ČR, FR

Typ aktivity: Restoration of excavated artefacts from Ulug De-pe and training of Central Asian conservators

Organizace: SNF

(<http://ua.unige.ch/en/agp/recherche/fns/310030-188820/>)

Název projektu: Molecular diversity and evolution of HLA genes in Africa (HLA-AFRICA)

Koordinátor: Anthropology Unit | University of Geneva; V. Černý (ARÚ)

Rok zahájení: 2020 | Rok ukončení: 2024

Organizace: CNRS

Název projektu: International Research Network (IRN) (<https://irnnemesis.hypotheses.org/category/projet-nemesis>) / NEMESIS: un réseau scientifique international labellisé par le CNRS / NEMESIS: mezinárodní vědecká síť akreditovaná CNRS (NEMESIS)

Koordinátor: CNRS; A. Danielisová (ARÚ)

Typ aktivity: Networking

Rok zahájení: 2021 Rok ukončení: 2025

Organizace: Česko-bavorská vysokoškolská agentura / The Bavarian-Czech Academic Agency

Název projektu: Bilaterální letní/zimní školy 2021 / Bilateral summer/winter schools 2021 – Letní škola nedestruktivní archeologie Závist (BTHA)

Koordinátor: ARÚ (D. Bursák, A. Danielisová, D. Daněček) / Ústav pro archeologii, památkovou ochranu a dějin umění Univerzity v Bamberku (DE)

Typ aktivity: Letní archeologická škola

Rok zahájení: 2021 Rok ukončení: 2021

Z důvodů celosvětové pandemie covid-19 bylo v r. 2021 pracovníky ARÚ realizováno pouze 52 zahraničních cest.

ARÚ Praha v r. 2021 navštívila řada zahraničních badatelů, někteří svou spolupráci museli z důvodu pandemie covid-19 změnit na online formu. Mezi nimi byli:

Jméno vědce; pracoviště, země; obor/specializace

- **S. Eichert**; Naturhistorisches Museum Wien, AT; archeologie, digital humanities
- **W. Haak**; MPI Jena/Leipzig, DE; archeozoologie
- **M.-A. Kaeser**; Laténium, CH; historie oboru (nakonec online)
- **G. Neumann**; MPI Jena/Leipzig, DE; archeozoologie
- **M. Nørtøft**; MPI Jena/Leipzig, DE; archeozoologie
- **L. Papac**; MPI Jena/Leipzig, DE; archeozoologie
- **S. Penske**; MPI Jena/Leipzig, DE; archeozoologie
- **J. Piekalski**; University Wroclaw, PO; archeologie středověkého a novověkého města
- **F. Pružinec**; STU Bratislava, SK; geodézie, geoinformatika
- **F. Ramirez Rozzi**; Musée de l'Homme, Paris, FR; antropologie
- **A. B. Rohrlach**; MPI Jena/Leipzig, DE; archeozoologie
- **M. Wunderlich**; University Kiel, DE; archeologie

Mezinárodní spolupráce je podpořena **dvoustrannými dohodami**, na jejichž základě může docházet k organizaci společných projektů, vzájemných návštěv a konferencí. Dohodu tohoto typu má ARÚ Praha s těmito institucemi:

1. Institute: The European Association of Archaeologists

Země: ČR

Téma spolupráce: činnost sekretariátu EAA, jeho sídlo v Archeologickém ústavu AV ČR v Praze.

2. Institute: Archeologický ústav SAV Nitra

Země: Slovensko

Téma spolupráce: spolupráce při řešení společných úkolů výzkumu.

3. Institute: Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Bratislava

Země: Slovensko

Téma spolupráce: raně středověké osídlení střední Evropy – organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

4. Institute: Instytut archeologii i etnologii PAN, Warszawa

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v pravěku a raném středověku – organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

5. Institute: Instytut archeologii, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v paleolitu – výzkum kulturního vývoje v rámci pleistocénní přírody, organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

6. Institute: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v pravěku a raném středověku – organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

7. Institute: Zamek Królewski na Wawelu, Krakow

Země: Polsko

Téma spolupráce: výměna pracovníků, problematika organizace a metodiky archeologických výzkumů, inventarizace a ochrana arch. památek, konzervace a restaurování arch. nálezů, prezentace archeologických nálezů, publikace výsledků výzkumů.

8. Institute: Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Instytucja Samorządu Wojewódstwa Wielkopolskiego

Země: Polsko

Téma spolupráce: interdisciplinární bádání a výzkum kulturních změn, výměna pracovníků.

9. Institute: Staatlichen Museum für Archäologie Chemnitz, Landesamt für Archäologie, Sachsen

Země: Německo

Téma spolupráce: realizace společné mezinárodní výstavy *So nah – so fern. Beziehungsgeschichten zwischen Sachsen und Böhmen*. Workshopy, výměna pracovníků a vzájemná spolupráce na budoucích projektech.

10. Institute: Stiftung Schleswig-Holsteinische Landesmuseen Schloss Gottorf, Schleswig. Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie

Země: Německo

Téma spolupráce: společně řešené téma *Celtic oppida among other hillforts*. Výměna pracovníků a vzájemná výměna informací při přípravě nadnárodně zaměřených témat.

11. Institute: Max Planck Institute for the Science of Human History in Jena, Department of Archaeogenetics, Germany

Země: Německo

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

12. Institute: Römisch-Germanisches Zentralmuseum, Forschungsinstitut für Vor- und Frühgeschichte, Ernst-Ludwig-Platz 2, 55116 Mainz, Deutschland

Země: Německo

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

13. Institute: University of Kordofan, Elobeid, Sudan

Země: Súdán

Téma spolupráce: projekt *The African pastoralism from a genetico morphometric and linguistic perspective*.

14. Institute: Natural History Museum Vienna

Země: Rakousko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

15. Institute: Human Behavioral Ecology and Archaeometry laboratory (IDEA lab), Human Behavioral Ecology and Archaeometry laboratory, Hacettepe University Advanced technologies application and Research Centre

Země: Turecko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology, anthropology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic Exchange, and exchange of research and education materials, publications and academic information.

16. Institute: University of Khartoum, Directorate of Museums

Země: Súdán

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic Exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information, supporting joint collection of biological material for mutual interest, preparation of joint publications on the biodiversity of the Republic of the Sudan and other related fields of research.

17. Institute: Uppsala University, Department of Medical Sciences, the SNP&SEQ Technology Platform, BMC, Husargat. 3, 752 37, Uppsala

Země: Švédsko

Téma spolupráce: Genomic Adaptations and Molecular Ecology of Food Production Systems.

18. Institute: research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, Ljubljana, Slovenia

Země: Slovinsko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic Exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

19. Institute: Universitat Pompeu Fabra, Barcelona

Země: Španělsko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of environmental archaeology and archaeobotany, exchange of research and education materials, publications and academic information, common writing of the research articles, co-supervision of doctoral students and postdoctoral fellow Exchange concerning the area of archaeobotany, for example in the analysis of phytolits and starches, GIS and statistical analyses and residue analysis.

20. Institute: Warsaw University

Země: Polsko

Téma spolupráce: projekt *Five thousand years of history of domestic cat in Central Europe*. The aim is to establish and undertake cooperation in interdisciplinary paleogenetic and archaeozoological research covered by the project.

21. Institute: Cosine Remote Sensing B.V.

Země: Holandsko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of remote sensing in the landscape of the Czech republic and surrounding countries, Identification and localization of Neolithic circular structures, referred to in Central Europe as rondels, to share professional literature on the issue, common writing of the research articles and other works, co-supervision of doctoral students and postdoctoral fellow exchange concerning the issue, GIS and statistical analyses.

22. Institute: National Archaeological Institute with Museum, Sofia, Bulgaria

Země: Bulharsko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic Exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

23. Institute: University of Cassino and Southern Latium, Italy

Země: Itálie

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic Exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

24. Institute: Università di Napoli „L'Orinetale“, Department of Asian, African and Mediterranean Studies, Italy

Země: Itálie

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of environmental archaeology archaeometry and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic Exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

II.13. POPULARIZAČNÍ ČINNOST

Podle údajů z databáze NEWTON Media se ARÚ Praha objevil v r. 2021 celkem ve 496 mediálních zprávách. Zprávy v médiích vycházely z desítky tiskových zpráv, vydaných ve spolupráci s Tiskovým oddělením AV ČR, dále potom z rozmanitých aktivit vědeckých a odborných pracovníků ARÚ.

V roce 2021 proběhlo přes přetrvávající omezení, způsobená pandemií covid-19, několik důležitých popularizačních akcí a akcí pro spolupráci s veřejností.

AMČR-PAS: Archeologové představují platformu pro spolupráci s amatérskými hledači

AMČR-PAS (dále jen PAS) je webový portál pro sběr dat ze spolupráce amatérských hledačů s archeology. Portál je jedním z modulů Archeologické mapy ČR (<http://www.archeologickamapa.cz/pas/>), kterou spravují Archeologické ústavy Akademie věd ČR v Praze a Brně. Záměrem PASu je umožnit transparentní evidenci výsledků činnosti amatérů spolupracujících s archeology na výzkumech v terénu.

Pro spolupráci je nezbytné splnit několik podmínek. Každý hledač musí být ochoten spolupracovat s archeology z organizací, které jsou v ČR oprávněny provádět archeologické výzkumy. Pod vedením archeologa se každý zájemce musí seznámit se základy práce s archeologickými nálezy podle profesionálních zásad – zejména jak lokalizovat, popsat a zdokumentovat nález – a provést záznam v AMČR-PAS.

Portál, stejně jako celá Archeologická mapa, je součástí Archeologického informačního systému České republiky (AIS ČR; <https://www.aiscr.cz/>), velké výzkumné infrastruktury, která podporuje digitalizaci archeologie a otevřené sdílení archeologických dat pro vědecké účely i širokou veřejnost. Je tak zapojen do širší nabídky nástrojů naplněných informacemi o minulosti české krajiny, které archeologové v posledních letech rozvíjejí a dávají plně k dispozici. Vznik portálu podpořila také Akademie věd ČR v rámci projektu Strategie AV21.

Archeologické léto 2021

Projekt Archeologické léto (AL) nabízí každoroční sérii komentovaných prohlídek archeologických lokalit s profesionálními archeology na celém území ČR. Akci vyhláší Archeologické ústavy AV ČR v Praze a Brně se záměrem zapojit co nejvíce vědeckých a sbírkotvorných institucí a organizací. Mezi kritéria výběru vhodných lokalit patří: dochování terénních reliktů a/nebo možnost využití virtuální či rozšířené reality; silný příběh (okolnosti výzkumu, přínos k bádání, historická událost); snadná dostupnost. Akce probíhá od konce června do poloviny září. Zájemci se dopředu registrují do registračního systému na webu www.archeologickeleto.cz. Na tomto webu naleznou seznam lokalit, základní informace o nich a o místě setkání. Registrace je potvrzena formou SMS. Prohlídky by se mělo zúčastnit max. 20 osob. Většina akcí se v nabídce objeví několikrát.

Mezi hlavní cíle AL patří:

Seznámit širokou veřejnost s archeologickými lokalitami – od těch nejslavnějších až po ty méně známé, skryté zemědělskou činností a pozdější výstavbou (např. intravilány měst). Zpřístupnění některých lokalit je umožněno aplikacemi v rozšířené realitě.

Seznámit širokou veřejnost s prací archeologů – co obnáší archeologický výzkum, jak probíhá dokumentace nalezených objektů, jak se odebírají vzorky, co se děje s nálezy, jakými zákony se řídí ochrana památek.

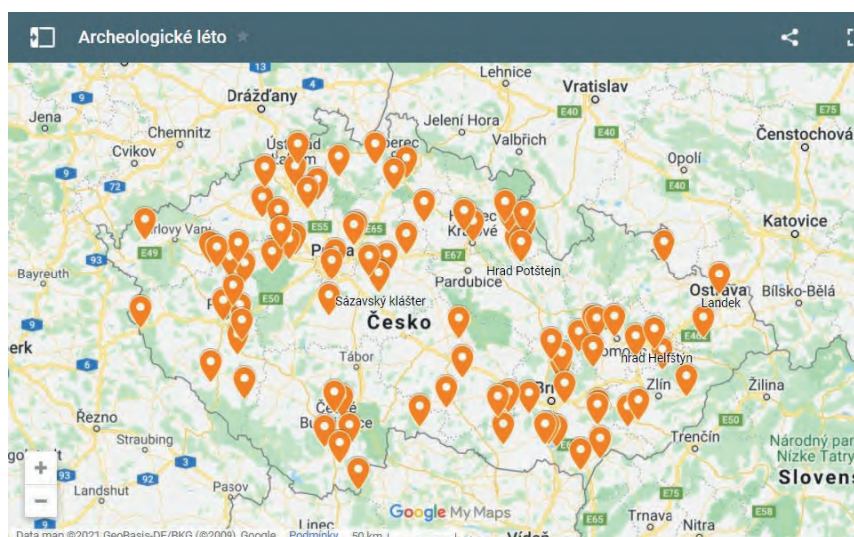
Seznámení veřejnosti s co největším počtem a s různými typy lokalit vede ke zviditelnění archeologických památek, což vede následně k rozšíření povědomí o nich a k jejich lepší ochraně.

Základní údaje:

- Termín: 30. 6. – 14. 9. 2021
- 96 archeologických lokalit
- 53 spolupracujících organizací
- 284 komentovaných prohlídek
- 3648 návštěvníků podle rezervací, návštěvníků však bylo nakonec mnohem více
- 87 zpráv o Archeologickém létu v médiích
- 136 000 oslovených prostřednictvím Facebooku obou Archeologických ústavů
- návštěva webových stránek Archeologického léta z 11 786 unikátních IP adres

Obr. 9. Plakát k Archeologickému létu 2021.

Obr. 10. Lokality v ČR, zahrnuté do Archeologického léta 2021.

13 km objevů: příběhy skryté pod zemí (kurátorky výstavy za ARÚ D. Malyková, K. Remišová)

Výstava vznikla ve Vlastivědném muzeu ve Slaném (od 21. 10. 2020) a měla by probíhat až do dubna 2022. Na realizaci výstavy se podílel ARÚ Praha, dále Česká společnost archeologická, o.p.s., Vlastivědné muzeum ve Slaném, Sládečkově vlastivědné muzeum v Kladně, STRABAG a.s. a Ředitelství silnic a dálnic ČR. Výstava byla bohužel v důsledku vládních nařízení souvisejících s pandemií covid-19 záhy po otevření na několik měsíců pro veřejnost znepřístupněna.

Výstava shrnuje dlouhodobý výzkum, vedený D. Malykovou, který probíhal od srpna 2018 do dubna 2019 v trase plánované rychlostní silnice I/16 ze Slaného do Velvar. Během devíti měsíců bylo prozkoumáno téměř 13 kilometrů plochy budoucí silnice, která začíná severním obchvatem města Slaný, pokračuje krajinou mezi břehy potoků (na severu Byseňského poté Bakovského a na jihu Červeného) a končí v blízkosti Velvar. V průběhu výzkumu bylo odhaleno a prozkoumáno více než 2500 archeologických situací z několika období lidských dějin celkem na třinácti větších či menších lokalitách. Některé z lokalit zaujímaly značnou část krajiny a výrazně se projeví ve zkoumané trase silnice, jiné se jí pouze nepatrně dotkly.

Panelová výstava Staré kultury nového domova (kurátorka výstavy za ARÚ J. Maříková-Kubková)

Panelová výstava věnovaná osudům dvou významných osobností ukrajinské a československé archeologie – Vincentu Chvojce a Ivanu Borkovskému byla od 4. 11. do 30. 11. 2021 instalována v parku na Hradčanském náměstí v Praze. Spolupracovali na ní odborníci z ARÚ Praha s kolegy z Akademie věd Ukrajiny a Národního historického muzea v Kyjevě. Výstavu uspořádalo Velvyslanectví Ukrajiny v ČR spolu s ARÚ Praha a programem Strategie AV21.

Vincent Chvojka přišel na Ukrajinu v druhé polovině 19. století do prostředí, kde archeologie ještě nebyla rozvinutou vědní disciplínou. Ačkoli byl sám amatér, velmi rychle se etabloval v odborné komunitě, a to jak ukrajinské, tak – jak víme z jeho bohaté korespondence – i v celé střední Evropě. Je objevitelem několika historických kultur, z nichž nejvýznamnější je kultura tripolská, která dnes opět přitahuje pozornost světových badatelů.

Výrazně mladší Ivan Borkovský se do Československa dostal po strastiplné cestě vojáka bojujícího v I. světové válce ve dvou armádách. Ještě během studií se začal věnovat, mimo jiné, archeologickému výzkumu Pražského hradu. Pracoval zde po celou svoji kariéru a byl autorem mnoha výzkumů, které zásadně obohatily nejen poznání historie Pražského hradu, ale celých středověkých Čech.

Obr. 11. Panelová výstava Staré kultury nového domova. Foto Velvyslanectví Ukrajiny v Praze.

Výběr dalších popularizačních aktivit:

Akce: Výstava Sluneční králové v NM Praha

Popis: Příprava kapitoly do Průvodce k výstavě

Hl. organizátor: NM Praha

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: NM Praha, 31. 8. 2020 – 7. 2. 2021

Akce: Výstava Svatá Ludmila. Žena na rozhraní věků

Popis: Zajištění vybraných předmětů pro výstavu a vybraných hesel pro katalog

Hl. organizátor: Archeologický ústav AV ČR Praha, v. v. i. – hlavní pořadatel ve spolupráci s dalšími

Místo a datum konání: Galerie Věda a umění AV ČR, 20. 5. – 30. 7. 2021

Akce: Výstava Pevnosti bronzového věku

Popis: Příprava výstavy

Hl. organizátor: Prácheňské muzeum v Písku

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Písek, 11. 5. – 10. 7. 2021

Akce: Výstava Čáslavský sněm 1421

Popis: Příprava venkovní expozice

Hl. organizátor: Čáslav

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Čáslav, 3. 9. – 30. 11. 2021

Akce: Výstava Václav II. - 750. výročí narození

Popis: Zápůjčka předmětů pro výstavu

Hl. organizátor: České muzeum stříbra v Kutné Hoře

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Kutná Hora, 17. 6. – 13. 11. 2021

Akce: Klučov – Kudrnáčova stezka

Popis: Odborná konzultace při tvorbě naučné stezky připomínající odkaz významné badatelské osobnosti ARÚ Praha, J. Kudrnáče (autoři Galina Miklínová – Jiří Hrabě)

Hl. organizátor: Obce Klučov a Poříčany

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: červen 2021

Akce: Prohlídka archeologických areálů pod III. nádvořím a v katedrále sv. Víta

Popis: Komentované prohlídky pro pracovníky Akademické rady, studenty VŠ (např. FF OU, VŠUP, FFUK, FFMU ad.), pracovníky jiných ústavů AV a další zájemce

Hl. organizátor: ARÚ Praha s povolením Pražského hradu

Místo a datum konání: v průběhu roku 2021

Akce: Den textilních technik

Popis: Přednáška a praktické ukázky historických textilních technik pro veřejnost (H. Březinová, ARÚ Praha)

Hl. organizátor: Historypark, Ledčice

Místo a datum konání: Ledčice, 4. 9. 2021

Akce: Dny evropského dědictví ve Slaném

Popis: Příprava textů na expozici na Městském úřadě ve Slaném

Hl. organizátor: Město Slaný

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: 18. 9. 2021

Akce: Archeogenetika

Popis: Mediální výstupy – Česká televize, Český rozhlas Planetárium, Meteor, noviny a online zprávy; video pro videokanál Akademie věd ČR, <https://www.youtube.com/watch?v=zrzaITph6FQ>

Hl. organizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Praha, srpen–říjen 2021

Akce: Domestikace koní v souvislosti s článkem v Nature

Popis: Mediální výstupy – Studio 6, Radio Plus, Radiožurnál

Hl. organizátor: Česká televize

Místo a datum konání: Praha, říjen 2021

Akce: Výzkumy v Súdánu

Popis: Mediální výstupy – ČTK, Český rozhlas Planetárium

Hl. organizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: v průběhu 2021

Akce: Záchranný archeologický výzkum v Letenských sadech

Popis: Mediální výstupy – Český rozhlas, Česká televize, Lidové noviny, The Guardian aj.

Hl. organizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: březen–říjen 2021

Akce: Horizont

Popis: „Hledači a lovci pokladů: výzva pro archeologii“ a rozhovor (B. Machová)

Hl. organizátor: Česká televize

Místo a datum konání: Praha, 22. 1. 2021

Akce: Historie.cs

Popis: Účast v několika diskuzních pořadech (M. Kuna, M. Gojda, D. Novák)

Hl. organizátor: Česká televize

Místo a datum konání: Praha, květen a říjen 2021

Akce: Toulavá kamera

Popis: Účast v pořadu – reportáže z Chittussiho údolí (zaniklé vsi Protivany a Stusyně) a Přehrada Seč (hrady Oheb a Vildštejn)

Hl. organizátor: Česká televize

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: květen a listopad 2021

Akce: Gejzír

Popis: Osobní medailon o práci v programu letecké archeologie ARÚ Praha

Hl. organizátor: Česká televize

Místo a datum konání: Praha, listopad 2021

Akce: Popularizační články na různá témata

Popis: Publikace v časopisech Vesmír, Detektor revue, Respekt

Místo a datum konání: v průběhu roku 2021

Akce: Popularizační brožura – Hradisko u Kroměříže – pevnost z doby bronzové (Parma–Peška–Šumberová 2020)

Popis: Tiskový výstup

Hl. organizátor: Muzeum Kroměřížska

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Akce: Cyklus přednášek pro veřejnost v rámci aktivit Muzejního a vlastivědného spolku „Včela Čáslavská“

Popis: Přednášky pro veřejnost (P. Sommer, M. Musílek, P. Charvát, J. Luštinec, M. Šandera, T. Velímský)

Hl. organizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Nová scéna Dusíkova divadla v Čáslavi, streamováno, trvalé zveřejnění na Youtube

Akce: Přednáška v Městské knihovně na téma Výzkum Loretského nám. v Praze (1934–1936)

Popis: Přednáška pro veřejnost

Místo a datum konání: Praha, 17. 9. 2021

Akce: Komix – Duchcovský depot

Popis: Vydání komixu v rámci Strategie AV21

Hl. organizátor: ARÚ Praha

Akce: AIS CR

Popis: Prezentace projektu na sociálních sítích – Facebook

Hl. organizátor: ARÚ Praha, ARÚ Brno

Akce: Archaeology of Contemporary Flea Market

Popis: Running social media page of Archaeology of Contemporary Flea Market

Hl. organizátor: Jakub Sawicki

Místo a datum konání: online od října 2021

III. FINANČNÍ INFORMACE

Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj, jsou obsaženy v auditorské zprávě (Příloha 1).

IV. PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI ARÚ

Výzkumná orientace bude ze strany vedení ARÚ řízena především s ohledem na mezinárodní hodnocení ústavů AV ČR 2015–2019, jehož výsledky byly uzavřeny v roce 2021. Zaměříme se na:

- rozvolňování tradiční specializace na „archeologická období“ ve prospěch diachronních témat v rámci pojetí mezikulturního výzkumu (plán „Cross-cultural“);
- orientaci na výzkumná témata, která nebudou geograficky ohraničena pouze evropským prostorem (plán „Beyond Europe“);
- vybudování ústřední laboratoře aplikovaných biologických věd v archeologii, která bude sloužit současně ARÚ i ARÚB a bude tvořit rozcestník využívání takovýchto metod v české archeologii;
- každoroční podání alespoň jedné přihlášky do prestižní projektové soutěže ERC.

Daný plán již začal být naplňován, a to především ve formě „velkých“ projektových žádostí.

Byly podány dva projekty Akademické prémie, oba s diachronními tématy, která výrazně překračují evropský kulturní prostor. První nese název „Bio-kulturní interakce Eurasie a Afriky“ a druhý „Jídlo a pití v archeologickém záznamu“.

Dále byla podána projektová žádost o ERC Consolidator Grant 2021 „People and springs. African Humid Period in marginal areas of eastern Sahel“, což je program, který hodlá rozvíjet již etablovaný výzkum ARÚ v Súdánu (Projekt Šakadúd). V roce 2022 je plánována projektová žádost ERC „Things that made the 13th century (r)evolution. Archaeology and change in the Central Europe 13–16 cent“.

V oblasti mezikulturního výzkumu hodláme rozvinout spolupráci s „Department of Linguistic and Cultural Evolution, Max Planck Institute, Lipsko“. Cílem spolupráce bude zaměřit se v mezikulturní perspektivě na formy sociální soudržnosti a identity a na jejich vývoj v diachronním pohledu.

V roce 2022 bude vytvořen projekt akvizice elektronového mikroskopu a s tím provázaných stavebních úprav. Zařízení bude v České republice svého druhu jedinečné a bude společným pracovištěm ARÚ a ARÚB.

Mezinárodní evaluační komise Akademie věd vyhodnotila také některá rizika, která potenciálně ohrožují aktivity provozované ARÚ. Na prvním místě se jedná o nezdramý poměr mezi institucionálním a účelovým financováním, kdy je nebezpečně velký podíl zajištěn zejména účelovými prostředky. V případě, kdy dojde k náhlému výpadku účelových prostředků (např. ve formě neúspěšných grantových návrhů) anebo bude institucionální část rozpočtu zatížena neočekávanými výdaji (např. růstem cen energií), může být celkový plán odborné činnosti pracoviště ohrožen. S výhledem na rok 2022 se bohužel zdá, že se varování evaluační komise může potkat s realitou.

V. AKTIVITY V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ARÚ Praha není organizací, která by se speciálně zabývala problematikou životního prostředí v užším slova smyslu. Pokud bychom však do sféry životního prostředí zahrnuli i kulturní dědictví, můžeme roli ARÚ považovat za poměrně významnou; tímto tématem se podrobněji zabýváme v kap. II.8.

Dodržování předpisů v oblasti životního prostředí v ARÚ, např. při práci s chemikáliemi v restaurátorských laboratořích nebo při terénních výzkumech, je samozřejmostí a nedošlo zde k žádným pochybením.

VI. AKTIVITY V OBLASTI PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ

Pracovně právní vztahy na pracovištích ARÚ upravují Organizační, Pracovní a Provozní řády. Tyto řády jsou dostupné na úřední desce v rámci vnitřní počítačové sítě ARÚ; pracovníci jsou bezodkladně informováni o každé případné změně. ARÚ umožňuje svým pracovníkům účast na jazykových kurzech pořádaných v rámci AV ČR.

VII. POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V r. 2021 poskytl ARÚ informace o své činnosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů v následujícím počtu případů:

- Počet podaných žádostí o informace: 2

(i) Michal Roček (10. 7. 2021): 10x žádost o sdělení informace na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve zn. pozd. předp. Informace byly žadateli zpřístupněny dne 28. 7. 2021.

(ii) Ing. Karel Kovařík (1. 12. 2021): žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve zn. pozd. předp. k projektu „Akropole Závist – Zpřítomnění“. Informace byly žadateli zpřístupněny dne 14. 12. 2021.

- Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
- Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- Opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí ARÚ o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které ARÚ vynaložil: 0

V souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na právní zastoupení: 0

- Výčet poskytnutých výhradních licencí: 0
- Počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 0
- Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: –

PŘÍLOHY

1. Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2021
2. Účetní závěrka za rok 2021

ZPRÁVA AUDITORA

k účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2021

Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i.

Adresát zprávy:

Statutární orgán společnosti Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i.
IČ: 67985912: Mgr. Jan Mařík, Ph.D. ředitel organizace
Se sídlem: Letenská 123/4, Praha 1, PSČ 118 00

AUDIT COMPANY

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky organizace Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i. (dále také „organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2021, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12. 2021, a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Společnosti jsou uvedeny v bodě A. přílohy této účetní závěrky.

„Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i. k 31.12.2021, nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2021 v souladu s českými účetními předpisy.“

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě (dle ISA720 - soulad výroční zprávy)

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární orgán organizace.

AUDIT COMPANY

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s auditem účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během provádění auditu nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Společnosti, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost ředitele organizace, Rady instituce a dozorčí rady za účetní závěrku

Statutární orgán odpovídá za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán organizace povinen posoudit, zda je Společnost schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy je plánováno zrušení organizace nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Institut veřejné kontroly v organizaci zajišťuje Rada instituce, která schvaluje výroční zprávu a účetní závěrku.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Instituci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti představenstvo Společnosti uvedlo v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky představenstvem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Společnosti nepřetržitě trvat vycházejí z

důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat statutární orgán, Radu instituce a dozorčí radu organizace mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 4.5.2022

Ing. Ivana Hlaváčková, auditorské oprávnění č.2300
Statutární auditor odpovědný za provedení auditu

ACONTIP s.r.o.
auditorské oprávnění č. 547
se sídlem Ocelářská 1354/35, PSČ 190 00 Praha 9
DIČ: CZ01709585

Nedílnou součástí této zprávy jsou účetní výkazy sestavené k 31.12.2021: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha k ÚZ.

AUDIT COMPANY

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2021

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

IČO		(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)			
67985912					
Položka		Číslo řádku		Stav	
Číslo	Název	Účt. sk.		k 01.01.2021	k 31.12.2021
A	A.Dlouhodobý majetek celkem	001		35 889	45 710
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002		4 537	4 857
A.I.1	1.Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	003		0	0
A.I.2	2.Software	004		3 325	3 325
A.I.3	3.Ocenitelná práva	005		411	411
A.I.4	4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	006		137	137
A.I.5	5.Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	007		0	0
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	008		665	984
A.I.7	7.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	009		0	0
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010		128 190	138 527
A.II.1	1.Pozemky	011		913	891
A.II.2	2.Umělecká díla, předměty a sbírky	012		0	0
A.II.3	3.Stavby	013		50 087	57 777
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory	014		65 267	70 148
A.II.5	5.Pěstitelské celky trvalých porostů	015		0	0
A.II.6	6.Dospělá zvířata a jejich skupiny	016		0	0
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017		9 404	9 192
A.II.8	8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	018		181	181
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019		2 338	337
A.II.10	10.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	020		0	0
A.III	III.Dlouhodobý finanční majetek celkem	021		0	0
A.III.1	1.Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	022		0	0
A.III.2	2.Podíly - podstatný vliv	023		0	0
A.III.3	3.Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	024		0	0
A.III.4	4.Zápůjčky organizačním složkám	025		0	0
A.III.5	5.Ostatní dlouhodobé zápůjčky	026		0	0
A.III.6	6.Ostatní dlouhodobý finanční majetek	027		0	0
A.IV	IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	028		-96 838	-97 673
A.IV.1	1.Oprávký k nehmot. výsl. výzkumu a vývoje	029		0	0
A.IV.2	2.Oprávký k softwaru	030		-2 220	-2 514
A.IV.3	3.Oprávký k ocenitelným právům	031		-250	-411
A.IV.4	4.Oprávký k DDNM	032		-137	-137
A.IV.5	5.Oprávký k ostatnímu DNM	033		0	0
A.IV.6	6.Oprávký ke stavbám	034		-24 897	-23 804
A.IV.7	7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věcí	035		-59 821	-61 463
A.IV.8	8.Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů	036		0	0
A.IV.9	9.Oprávký k zákl. stádů a tažným zvířatům	037		0	0
A.IV.1	10.Oprávký k DDHM	038		-9 404	-9 192
A.IV.1	11.Oprávký k ostatnímu DHM	039		-108	-153
B	B.Krátkodobý majetek celkem	040		70 508	62 393
B.I	I.Zásoby celkem	041		1 886	1 788
B.I.1	1.Materiál na skladě	042		16	13
B.I.2	2.Materiál na cestě	043		0	0
B.I.3	3.Nedokončená výroba	044		0	0
B.I.4	4.Polotovary vlastní výroby	045		0	0
B.I.5	5.Výrobky	046		1 864	1 769
B.I.6	6.Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	047		6	6
B.I.7	7.Zboží na skladě a v prodejnách	048		0	0
B.I.8	8.Zboží na cestě	049		0	0
B.I.9	9.Poskytnuté zálohy na zásoby	050		0	0

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2021

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

IČO

67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Položka			Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název	Účt. sk.		k 01.01.2021	k 31.12.2021
B.II	II. Pohledávky celkem		051	6782	5141
B.II.1	1.Odběratelé		052	1 604	3 518
B.II.2	2.Směnky k inkasu		053	0	0
B.II.3	3.Pohledávky za eskontované cenné papíry		054	0	0
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy		055	826	1 385
B.II.5	5.Ostatní pohledávky		056	1 102	2
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci		057	16	36
B.II.7	7.Pohledávky za institucemi SZ a VZP		058	0	0
B.II.8	8.Daň z příjmů		059	0	0
B.II.9	9.Ostatní přímé daně		060	0	0
B.II.10	10.Daň z přidané hodnoty		061	34	150
B.II.11	11.Ostatní daně a poplatky		062	2	63
B.II.12	12.Nároky na dotace a ost. zúčtování SR		063	0	0
B.II.13	13.Nároky na dotace a ost. zúčtování ÚSC		064	0	0
B.II.14	14.Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti		065	0	0
B.II.15	15.Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí		066	0	0
B.II.16	16.Pohledávky z vydaných dluhopisů		067	0	0
B.II.17	17.Jiné pohledávky		068	318	14
B.II.18	18.Dohadné účty aktivní		069	2 937	30
B.II.19	19.Opravná položka k pohledávkám		070	-57	-57
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem		071	60 085	52 399
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně		072	184	346
B.III.2	2.Ceniny		073	323	0
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech		074	59 578	52 052
B.III.4	4.Majetkové cenné papíry k obchodování		075	0	0
B.III.5	5.Dluhové cenné papíry k obchodování		076	0	0
B.III.6	6.Ostatní cenné papíry		077	0	0
B.III.7	7.Peníze na cestě		078	0	0
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem		079	1 755	3 066
B.IV.1	1.Náklady příštích období		080	867	1 081
B.IV.2	2.Příjmy příštích období		081	888	1 985
	AKTIVA CELKEM		082	106 397	108 103
A	A.Vlastní zdroje celkem		083	75 409	89 271
A.I	I.Jmění celkem		084	74 656	88 667
A.I.1	1.Vlastní jmění		085	36 670	46 491
A.I.2	2.Fondy		086	37 986	42 176
A.I.3	3.Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků		087	0	0
A.II	II.Výsledek hospodaření celkem		088	753	604
A.II.1	1.Účet výsledku hospodaření		089		604
A.II.2	2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení		090	753	0
A.II.3	3.Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let		091	0	0
B	B.Cizí zdroje celkem		092	30 988	18 832
B.I	I.Rezervy celkem		093	0	0
B.I.1	1.Rezervy		094	0	0
B.II	II.Dlouhodobé závazky celkem		095	290	
B.II.1	1.Dlouhodobé úvěry		096	0	0
B.II.2	2.Vydané dluhopisy		097	0	0
B.II.3	3.Závazky z pronájmu		098	0	0
B.II.4	4.Přijaté dlouhodobé zálohy		099	0	0
B.II.5	5.Dlouhodobé směnky k úhradě		100	0	0
B.II.6	6.Dohadné účty pasívní		101	0	0
B.II.7	7.Ostatní dlouhodobé závazky		102	290	0

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2021

IČO

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Položka			Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název	Účt. sk.		k 01.01.2021	k 31.12.2021
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem		103	22 975	17 145
B.III.1	1.Dodavatelé		104	709	1 368
B.III.2	2.Směnky k úhradě		105	0	0
B.III.3	3.Přijaté zálohy		106	43	78
B.III.4	4.Ostatní závazky		107	35	60
B.III.5	5.Zaměstnanci		108	4 152	4 908
B.III.6	6.Ostatní závazky vůči zaměstnancům		109	41	9
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP		110	2 282	2 397
B.III.8	8.Daň z příjmů		111	0	743
B.III.9	9.Ostatní přímé daně		112	762	534
B.III.1	10.Daň z přidané hodnoty		113	328	316
B.III.1	11.Ostatní daně a poplatky		114	0	64
B.III.1	12.Závazky ze vztahu k SR		115	14 492	5 954
B.III.1	13.Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC		116	0	0
B.III.1	14.Závazky z upsaných nesplacených cen. papírů a podílů		117	0	0
B.III.1	15.závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti		118	0	0
B.III.1	16.Závazky z pevných term. operací a opcí		119	0	0
B.III.1	17.Jiné závazky		120	44	85
B.III.1	18.Krátkodobé úvěry		121	0	0
B.III.1	19.Eskontní úvěry		122	0	0
B.III.2	20.Vydané krátkodobé dluhopisy		123	0	0
B.III.2	21.Vlastní dluhopisy		124	0	0
B.III.2	22.Dohadné účty pasivní		125	87	629
B.III.2	23.Ostatní krátkodobé finanční výpomoci		126	0	0
B.IV	IV.Jiná pasiva celkem		127	7 723	1 687
B.IV.1	1.Výdaje příštích období		128	856	520
B.IV.2	2.Výnosy příštích období		129	6 867	1 167
	PASIVA CELKEM		130	106 397	108 103

Odpovědná osoba (statutární zástupce):

Mgr. Jan Mařík, Ph.D., ředitel

Podpis odpovědné osoby:

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.
Letenská 4, 118 01 Praha 1
IČO: 67985912 DIČ: CZ67985912
8

Právní forma účetní jednotky:

v. v. i.

Osoba odpovědná za sestavení:

Naděžda Pulcová, vedoucí THS

Podpis osoby odpovědné za sestavení:

Předmět podnikání:

Výzkum a vývoj v oblasti společenských a
humanitních věd.

Okamžik sestavení: 4. května 2022

Výkaz zisku a ztráty VVI

Od 01.01.2021 do 31.12.2021

IČO

67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

Položka			Číslo řádku	Činnost		
Číslo	Název	Účt. sk.		Hlavní	Další	Jiná
A	A. Náklady					
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby		002	37 568	0	0
A.I.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek		003	7 518	0	0
A.I.2	2. Prodané zboží		004	0	0	0
A.I.3	3. Opravy a udržování		005	1 166	0	0
A.I.4	4. Náklady na cestovné		006	2 098	0	0
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci		007	54	0	0
A.I.6	6. Ostatní služby		008	26 732	0	0
A.II	II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace		009	94	0	0
A.II.7	7. Změny stavu zásob vlastní činnosti		010	94	0	0
A.II.8	8. Aktivace materiálu, zboží a vnitroorg. služeb		011	0	0	0
A.II.9	9. Aktivace dlouhodobého majetku		012	0	0	0
A.III	III. Osobní náklady		013	91 079	0	0
A.III.10	10. Mzdové náklady		014	67 620	0	0
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění		015	20 877	0	0
A.III.12	12. Ostatní sociální pojištění		016	0	0	0
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady		017	2 583	0	0
A.III.14	14. Ostatní sociální náklady		018	0	0	0
A.IV	IV. Daně a poplatky		019	102	0	0
A.IV.15	15. Daně a poplatky		020	102	0	0
A.V	V. Ostatní náklady		021	4 474	0	0
A.V.16	16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost. pokuty a penále		022	1	0	0
A.V.17	17. Odpisy nedobytné pohledávky		023	0	0	0
A.V.18	18. Nákladové úroky		024	0	0	0
A.V.19	19. Kurzové ztráty		025	80	0	0
A.V.20	20. Dary		026	0	0	0
A.V.21	21. Manka a škody		027	8	0	0
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady		028	4 385	0	0
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP		029	9 698	0	0
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku		030	4 535	0	0
A.VI.24	24. Prodaný dlouhodobý majetek		031	5 163	0	0
A.VI.25	25. Prodané cenné papíry a podíly		032	0	0	0
A.VI.26	26. Prodaný materiál		033	0	0	0
A.VI.27	27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek		034	0	0	0
A.VII	VII. Poskytnuté příspěvky		035	0	0	0
A.VII.28	28. Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami		036	0	0	0
A.VIII	VIII. Daň z příjmů		037	743	0	0
A.VIII.29	29. Daň z příjmů		038	743	0	0
	Náklady celkem		039	143 759	0	0

Výkaz zisku a ztráty VVI

Od 01.01.2021 do 31.12.2021

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

ÍČO
67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Položka			Číslo řádku	Činnost		
Číslo	Název	Účt. sk.		Hlavní	Další	Jiná
B	B. Výnosy					
B.I	I. Provozní dotace		041	106 472	0	0
B.I.1	1. Provozní dotace		042	106 472	0	0
B.II	II. Přijaté příspěvky		043	0	0	0
B.II.2	2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami		044	0	0	0
B.II.3	3. Přijaté příspěvky (dary)		045	0	0	0
B.II.4	4. Přijaté členské příspěvky		046	0	0	0
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží		047	23 956	0	0
B.IV	IV. Ostatní výnosy		048	13 930	0	0
B.IV.5	5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále		049	67	0	0
B.IV.6	6. Platby za odepsané pohledávky		050	0	0	0
B.IV.7	7. Výnosové úroky		051	3	0	0
B.IV.8	8. Kurzové zisky		052	5	0	0
B.IV.9	9. Zúčtování fondů		053	8 700	0	0
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy		054	5 156	0	0
B.V	V. Tržby z prodeje majetku		055	5	0	0
B.V.11	11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehm. a hm. majetku		056	0	0	0
B.V.12	12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů		057	0	0	0
B.V.13	13. Tržby z prodeje materiálu		058	5	0	0
B.V.14	14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku		059	0	0	0
B.V.15	15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku		060	0	0	0
	Výnosy celkem		061	144 363	0	0
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním		062	1 347	0	0
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění		063	604	0	0

Razítko :

Odpovědná osoba (statutární zástupce) :

Osoba odpovědná za sestavení :

Mgr.Jan Mařík, Ph.D, ředitel

Naděžda Pulcová, vedoucí THS

Podpis odpovědné osoby :

Podpis osoby odpovědné za sestavení :

Právní forma účetní jednotky :

Předmět podnikání :

v. v. i.

Výzkum a vývoj v oblasti společenských a humanitních věd.

Okamžik sestavení : 4. května 2022

Příloha k závěrce roku 2021

1)

a)

informace o účetní jednotce

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i. je veřejná výzkumná instituce se sídlem na adrese Praha 1, Letenská 4/123. Má další detašovaná pracoviště na těchto adresách :

Pražský Hrad, Jiřská ul. čp. 2
Kutná Hora, Hloušecká 609, 284 01 Kutná Hora
Praha 2 - Vyšehrad, Štulcova 4
Žatec, Fügnerova 1100
Praha 8, V Holešovičkách 41
Kvílice 1, 273 75 pošta Třebíz
Závist, Dolní Břežany - Lhota 58
Bylany u Kutné Hory

IČ 67985912
DIČ CZ67985912

hlavní předmět činnosti

Účelem zřízení ARÚ je uskutečňovat vědecký výzkum v oblasti archeologie a souvisejících oborů, přispívat k využití jeho výsledků a zajišťovat infrastrukturu výzkumu.

Předmětem hlavní činnosti je vědecký výzkum v oblasti archeologického terénního výzkumu, technické, laboratorní, restaurátorské a vědecké zpracování a interpretace získaných souborů pramenů a informací, rozvoj archeologické teorie, metod, metodiky a informatiky, koordinace záchranné archeologické činnosti, provádění záchranných archeologických výzkumů, budování centrální archeologické informační databáze a odborné archeologické knihovny. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace, provádí konzultační a poradenskou činnost a poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení. Ve spolupráci s VŠ uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci včetně organizování společného výzkumu. Pořádá vědecká setkání, konference, semináře.

hospodářská a další činnost

ARÚ hospodářskou ani další činnost nevykonává.

statutární orgány

Ředitelem a statutárním zástupcem byl od 1. června 2017 do 31. května 2022 jmenován Mgr. Jan Mařík, Ph.D.

Dne 14. prosince 2016 byla shromážděním vědeckých pracovníků zvolena rada ARÚ pro pětileté funkční období v tomto složení:

předseda rady - doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.

místopředseda rady - Mgr. Petr Květina, Ph.D.

tajemník rady - Mgr. Kristina Jarošová

interní členové - Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D., PhDr. Helena Březinová, Ph.D., Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.

externí členové - doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D., doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D.

Kontrolním orgánem je dozorčí rada v tomto složení:

předseda - PhDr. Pavel Baran, CSc.

místopředseda - Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc.

tajemník - PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D.

členové - doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc., PhDr. Jan Prostředník, Ph.D., PhDr. Pavel Titz, Ph.D.

Dne 14. prosince 2021 byla shromážděním vědeckých pracovníků zvolena rada ARÚ pro pětileté funkční období v tomto složení:

předseda rady - doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.

místopředseda rady - Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D.

tajemník rady - Mgr. Kristina Jarošová

interní členové - Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D., PhDr. Helena Březinová, Mgr.

Jan Mařík, Ph.D., doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc., doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D.,

Mgr. David Novák, Ph.D.

externí členové – PhDr. Eva Doležalová, Ph.D., Mgr. Petr Dresler, Ph.D., Ing. Lenka Kovačiková, Ph.D.

b)

založení účetní jednotky

Pracoviště bylo zřízeno usnesením 50. zasedání prezidia Československé akademie věd ze dne 21. prosince 1982 s účinností od 1. ledna 1983 pod názvem:

Archeologický ústav ČSAV, Praha a stalo se pracovištěm Akademie věd České republiky s účinností ke dni 31. prosince 1992.

Na základě zákona č. 341/2005 Sb. se právní forma Archeologického ústavu AV ČR, Praha, dnem 1. ledna 2007 mění ze státní příspěvkové organizace na **veřejnou výzkumnou instituci** a název ústavu je:

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. (ARÚ)

je právnickou osobou zřízenou na dobu neurčitou se sídlem v Praze 1, Letenská 123/4 PSČ 118 01.

Zřizovatelem ARÚ je Akademie věd České republiky - organizační složka státu - se sídlem v Praze 1, Národní 1009/3, PSČ 118 01.

Zápis do rejstříku veřejných výzkumných institucí, který vede MŠMT byl proveden k 1. 1. 2007 pod spisovou značkou 17113/2006-34/ARUP.

vkłady do vlastního jmění

Účetní jednotka vlastnila v roce 2021 tento nemovitý majetek:

majetek	název	zapsané v KN
nemovitý	Praha 1, Letenská - budovy	LV: 140
nemovitý	Kutná Hora, Hloušecká - budova	LV: 12319
nemovitý	Kvílice – budova – prodáno v 10/2021	LV: 61
nemovitý	Filipova Huť - budova	LV: 58
nemovitý	Lhota u Dolních Břežan	LV: 23
nemovitý	Bylany u Kutné Hory-budovy	LV: 743

c)

účetní období

Účetním obdobím je kalendářní rok. Účetnictví je vedeno v Kč.

d)

použité účetní metody

Při vedení účetnictví vychází ARÚ ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a navazujících předpisů a dále vyhláškou č. 504/2002 Sb. v platném znění.

Hospodaření ARÚ se řídí zákonem č. 341/2005 o VVI a obecně platnými předpisy o hospodaření účetních jednotek, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání.

ARÚ účtuje v soustavě podvojného účetnictví, pro zpracování finančního účetnictví používá ekonomický systém IFIS společnosti BBM spol. s r.o. a pro zpracování mzdového účetnictví byl použit systém OK Base, a to dodavatelsky firmou Š-servis Praha, s.r.o.

Úschova účetních záznam se řídí směrnici ředitele č. 2/2013 Spisový a skartační řád ARÚ.

oceňování majetku a závazků

Jednotlivé složky majetku se oceňují v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění. Majetek lze pořídit nákupem (pořizovací cena), vlastní činností (náklady na pořízení), darováním, zjištěním přebytku při inventarizaci (reprodukční pořizovací cena např. odborný posudek nebo cena obvyklá v místě a čase). Závazky jsou oceněny jmenovitou hodnotou.

Zásoby jsou při pořizování oceňovány následujícími způsoby:

pořizovací cenou

vlastními náklady

Účtování o zásobách je prováděno periodickým systémem evidence zásob tzv. způsobem **A**

stanovení úprav hodnot majetku

Odpisové plány dlouhodobého majetku jsou sestaveny podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a zákona č. 586/1992 o daních z příjmu jako podklad k ohodnocení odpisovaného majetku v jeho používání.

ARÚ odpisuje majetek metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Každá složka dlouhodobého majetku je samostatně ohodnocena a zaevidována na inventurní kartu a je rozhodnuto podle charakteru a intenzity předpokládaného užívání o procentní výši ročního odpisu. Výše odpisů je schvalována pro každý rok, přičemž pro rok 2021 jsou platné tyto odpisové sazby:

Kategorie 1	budovy	2%
Kategorie 2	stavby	2%
Kategorie 3	přístroje a zařízení	25 %
Kategorie 4	výpočetní technika	25 %
Kategorie 5	dopravní prostředky	15 %
Kategorie 6	software	20 %
Kategorie 7	ocenitelná práva	50 %

Od roku 2010 tvoří ARÚ opravné položky k pohledávkám v rámci činnosti, která podléhá dani z příjmu. Tvorba těchto položek se řídí zákonem 593/1992 a vnitřní směrnici č. 3/2017.

stanovení devizových kurzů

ARÚ pro přepočet cizí měny na českou měnu používá metodu denního kurzu. Vychází z příslušného kurzu ČNB. Ke konci rozvahového dne se majetek, závazky a pohledávky v cizích měnách přepočtou kurzem ČNB k 31. 12. daného roku a vzniklé kurzové rozdíly se zaúčtují na vrub nebo ve prospěch účtů 545 (náklady) nebo 645 (výnosy), v případě hotovosti na pokladně nebo bankovních účtech se kurzový rozdíl účtuje stejným způsobem.

e)

oceňování finančního majetku

Finanční majetek ARÚ v účetnictví neeviduje.

f)

výnosy a náklady mimořádného objemu

Mimořádný výnos roce 2021 byla hodnota prodané nemovitosti v Kvílicích v ceně 4 191 340,- Kč.

Mimořádný náklad v roce 2021 byla zůstatková cena prodané nemovitosti ve výši 5 141 110,-Kč. Prodej nemovitosti byl schválen majetkovou komisí Akademie věd dne 7. září 2021.

g)

společník v jiných účetních jednotkách

ARÚ není společníkem v žádné účetní jednotce.

h)

dlouhodobý majetek - rekapitulace za rok 2021

Název	v tis. Kč			
	stav	přírůstky	úbytky	stav
	1.1.2021	rok 2021	rok 2021	k 31.12.2021
Dlouhodobý nehm. majetek	4 537,00	320,000	0,00	4 857,00
Oprávky k DNM	2 608,00	454,00	0,00	3 062,00
Dlouhodobý hmotný majetek	128 190,00	19 199,00	8 862,00	138 527,00
Oprávky k DHM	94 230,00	9 222,00	8 840,00	94 612,00
Dlouhodobý finanční majetek	0,00	0,00	0,00	0,00

Pozn. Úroky nejsou součástí ocenění majetku

i)

odměny za audit a právní poradenství

V nákladech roku 2021 je evidován audit ve výši 108 900,- Kč.

j)

podíly v jiných účetních jednotkách

ARÚ nedrží podíl žádné třetí osoby.

k)

dluhy na pojistném a daních

ARÚ nedluží na pojistném ani na daních k 31. 12. 2021 žádné dlužné částky. V účetnictví jsou předepsány pouze odvody na pojistném a daních za vyčíslené mzdy za 12/2021 a dále jsou předepsány odvody DPH za 12/2021, dani silniční za rok 2021. Všechny částky byly řádně uhrazeny v lednu 2022.

l)

informace o akcích, podílech, dluhopisech, cenných papírech, práv

ARÚ nevlastní a v účetnictví neeviduje žádné akcie, dluhopisy, podíly, cenné papíry a práva.

m)

dluhy se splatností vyšší než 5 let

ARÚ nemá žádné závazky z daného účetního období, u kterých zbytková doba splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let. Pohledávky se splatností vyšší než 5 let eviduje ARÚ dvě – fa.1622/63 Imos Group ve výši 55 427,68 Kč a fa.1611/332 Pavel Bechyně ve výši 1 757,-Kč.

n)

finanční nebo jiné dluhy

ARÚ finanční ani jiné dluhy nemá.

o)

informace o výsledku hospodaření v členění na hlavní a hospodářskou činnost pro účely daně z příjmu

Hospodářský výsledek za rok 2021 je ziskový.

Vedlejší ani další činnost ARÚ nevykonává.

p)

osobní náklady v členění podle výkazu zisku a ztrát:

v tis.Kč

mzdy	67 620,00
pojištění	20 876,00
sociální náklady	2 583,00
ostatní sociál. náklady	0,00
celkem	91 079,00

kategorie	fyzický počet zaměstnanců	průměrný přepoč.pocet zaměstnanců	členové řídicích,kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem,stanovami...
0	0	0	
1	47	40,83	
2	5	4,08	
3	59	43,79	
4	18	16,32	
5	0	0	
6	0	0	
7	12	11,5	
8	0	0	
9	0	0	
celkem	141	116,52	16

q)

odměny členům řídících, kontrolních orgánů

V roce 2021 byly vyplaceny odměny členům statutárních a kontrolních orgánů ve výši :
224 000,-Kč

r)

účasti členů řídících, kontrolních nebo jiných orgánů a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela v r. 2021 smluvní vztah

ARÚ neuzavřel v roce 2021 žádnou obchodní smlouvu nebo jiné smluvní vztahy s institucemi v souladu s tímto bodem.

s)

výše záloh, úvěrů poskytnutých členům orgánů uvedeným v bodě q)

ARÚ neeviduje v roce 2021 žádné zálohy a úvěry poskytnuté členům orgánů uvedených v bodě q).

t)

způsob zjištění základu daně z příjmu

ARÚ dlouhodobě spolupracuje s daňovým poradcem Ing. Pavlem Kriegsmanem, který odborně posuzuje postup výpočtu daňového základu s uplatněním daňových slev. Při výpočtu daňového základu je postupováno v souladu se zákonem 586/1992 Sb. zákon o dani z příjmu v aktuálním znění.

u)

významné položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty

Přijaté a vyčerpané dotace v tis. Kč:

AV ČR neinvestiční dotace	75 824
GAČR	11 395
Ministerstvo kultury	2 094
MŠMT	14 435
TACR	2 160
Ostatní	532
Neinvestiční dotace celkem	106 440
AV ČR investiční dotace	14 474

v)

přehled přijatých darů

ARÚ v roce 2021 nepřijal žádný dar.
ARÚ v roce 2021 neposkytl žádný dar.

w)

přehled veřejných sbírek

ARÚ v roce 2021 nepořádal žádnou veřejnou sbírku.

x)

způsob vypořádání výsledku hospodaření z r. 2020

Hospodářský výsledek za rok 2020 skončil ziskem, který byl převeden do rezervního fondu.

y)

individuální produkční kvóta a jiné obdobné kvóty

ARÚ o individuálních ani žádných jiných kvótách nebo limitech neúčtuje.

2)

majetek oceňovaný podle §25 odst. 1 písm. k)

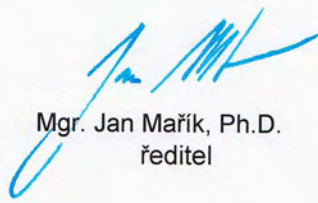
ARÚ ve svém účetnictví majetek oceňovaný podle §25 odst. 1 písm. k) (kulturní památky, sbírky, církevní stavby ...) nevede.

3)

vlastnictví lesních pozemků

ARÚ nevlastní žádný lesní pozemek.

Praha, dne 4. května 2022

Mgr. Jan Mařík, Ph.D.
ředitel